

Katten in Nederland

Onderzoek naar aanschaf van katten en draagvlak voor oplossingen in relatie tot het kattenoverschot in Nederland

Martijn Stichter
Sabine Vriesema

Katten in Nederland

Onderzoek naar aanschaf van katten en draagvlak voor oplossingen in relatie tot het kattenoverschot in Nederland

Student: Martijn Stichter 850212002
Sabine Vriesema 910316001
Datum: 28 augustus 2014
Kader: Afstudeeronderzoek
Opleiding: Diermanagement
Begeleidend docent: Dhr. A. Feenstra
Mevr. I. de Jonge
In opdracht van: Mevr. Y. Stroomer, projectleider Koningin Sophia-Vereeniging tot
Bescherming van Dieren

Hogeschool Van Hall Larenstein
Leeuwarden, augustus 2014

Voorwoord

Aan het einde van de studie Diermanagement gaat iedere student een afstudeeronderzoek doen. Hierbij wordt alles wat de student tijdens de studie heeft geleerd in de praktijk gebracht. Wij, Martijn Stichter en Sabine Vriesema, studenten Dier en Samenleving, hadden een opdracht van de Koningin Sophia-Vereeniging ter Bescherming van Dieren betreffende katten gevonden. Hierbij ging het om informatie verzamelen over katten in Nederland. Deze opdracht sprak ons direct aan waardoor we gelijk konden beginnen.

Na hard werken is het resultaat in dit onderzoeksverslag te lezen. We hebben met veel plezier gewerkt en willen graag alle respondenten, experts en onze begeleiders en opdrachtgever bedanken voor deze leuke opdracht.

Martijn Stichter
Sabine Vriesema

Summary

According to the Koningin Sophia-Vereeniging ter Bescherming van Dieren, there is an overabundance of cats in the Netherlands. This causes problems with the welfare of cats. A lot of the surplus cats end up as stray cats and have a more harsh life: they often die from diseases, lack of food or injuries. Shelters receive lots of stray cats, or it is believed that the cats are strays. These shelters do not have the capacity to shelter all cats. In order to get an insight of extent of the problem, the Sophia-Vereeniging wants accurate numbers about domestic cats, stray cats, cats in shelters and cats sold on the internet. Furthermore, the Sophia-Vereeniging wanted information on motives for purchase and relinquishment of cats by the cat-owner and the organisation wanted an insight in what people in the Netherlands view as accurate ways to reduce the population of cats. The goal of this study is to give the needed information and to give recommendations for the Sophia-Vereeniging. This information is helpful for the creation and adaption of campaigns with the goal to make people aware of the problems and to lobby for more strict regulations on the breeding of cats, trade in cats and welfare of cats. A literature study was done to receive answers on the number of cats in the Netherlands, the motives of cat owners and the opinion of the Dutch were obtained with an inquiry and through interviews with experts. Prior to this research, a preliminary research (a literature study) was done in order to create questions for the inquiry. The answers from the experts were recorded, transcribed on paper and coded into key words. 413 responses of the inquiry could be used. Three animal shelters and one veterinarian were interviewed in order to get the opinion of experts. According to literature research, there are 2.877.000 domestic cats in the Netherlands. The research on the amount of stray cats show an estimated 258.000 cats, however, this is a very wide estimation. Approximately 57.500 end up in shelters each year. Taking these all together there are 3,2 million cats in the Netherlands. This number includes approximately 224.000 cats for sale on the internet. The results of the enquiry show that people who find a cat without an owner or who have a friend with a litter, are most likely to get a cat impulsively. People who are looking at shelters or on the internet, are less impulsively in buying a cat. Also, women experience more annoyance from cats. The same goes for people who strongly support obligated neutering of cats. Another difference between the genders is that women are more strongly in support of obligated neutering of cats than men. Also there is a difference in opinion between addresses. The results show that people in the centre part of the Netherlands and who live in a six mile radius of the borders are more in support of obligated neutering of cats. There are multiple reasons why people cannot take care of their cat anymore: allergies, a mayor change in their life, the cat demolishes the house or sprays urine. A much heard reason why people do not take properly care of their cats, is the selling of cats on the internet: this should lead to more impulsive buying of the animals. The results show that this is not true. Experts believe castration should be obligated in order to reduce the number of stray animals, however, it is hard to check if this actually happens. Also, this may cause the extinction of both pure bred and other cats. Another reason is that the checking of obligated chipping of cats is hard. However, the biggest problem is the registration of chipped cats. This is something which most people are unaware of. Respondents of the inquiry show that cat-friendly ways of reducing the stray cat population receive most support. This is supported by experts, they believe shooting cats is not a good measure, trapping and killing should be avoided if possible and TNR is a very good way to reduce the cat population. Trapping stray cats and place them into foster homes is supported, however, it is not possible with all of the stray cats. About early neutering of cats, opinions of experts differs. Although there is much proof that it is a relative safe procedure, they believe the anaesthesia is quite a risk for juvenile cats under the age of six month. However, one shelter started with early neutering this year. Juvenile cats who are sold at an age of more than eight weeks might be better for their welfare, however, this is financially not possible for shelters. Also, the risk of diseases is much bigger when cats are longer in the shelter. A preliminary check on possible cat owners might help to make sure that a cat lives in a suitable home, however, animal shelters do not have the staff to do a preliminary check on possible cat owners. They ask questions and reserve the right to check, however, due to shortage of staff, this is rarely done. As for recommendations, it was highly

recommended that the numbers of cats sold on the internet are updated by repeating the research done in 2006. Also at the end of 2014 a research on the number of stray cats in the Netherlands has finished. This will provide more accurate data. Obligated chipping and neutering of cats was supported, however, there were also a lot of remarks. It is recommended that these should be taken into consideration before a lobby can be started. In order to contain the number of litters each year, it is recommended that a certificate system of breeders should be created. This reduces the number of litters and makes sure only responsible breeders exist. In Belgium there is a policy which aims to obligate the neutering, chipping and registration of cats. It is recommended that before lobbying for a similar law in the Netherlands, an evaluation on the effects of the Belgium law is finished. This should provide a solid bases for a similar law in the Netherlands. Also, it is recommended that if there will be a law for juvenile cats to be sold on the age of twelve to sixteen weeks, an exception should be made for animal shelters. It is also recommended that instead of putting a ban on the selling of cats on the internet, more research should be done on the positive and negative effects of cats sold on the internet. This provides more insight in how the internet can be used to improve the welfare of cats. As for the various ways of decreasing the number of stray cats, it is recommended to keep up the campaign against the shooting of the animals and the campaign to boost the TNR method.

Inhoudsopgave

VOORWOORD.....	B
SUMMARY	C
INLEIDING	6
1. ACHTERGRONDINFORMATIE SOPHIA-VEREENIGING	8
1.1 AANPAK VAN DE OPDRACHTGEVER	8
1.2 ACTIVITEITEN VAN DE SOPHIA-VEREENIGING.....	8
1.3 MIDDELEN VAN DE SOPHIA-VEREENIGING.....	9
2. ONDERZOEKSMETHODE.....	11
2.1 LITERATUURONDERZOEK AANTAL KATTEN IN NEDERLAND.....	11
2.2 ENQUÊTE	12
2.3 INTERVIEWS	14
2.4 VERWERKING GEGEVENS	15
3. RESULTATEN.....	16
3.1 AANTAL KATTEN IN NEDERLAND.....	16
3.2 AANSCHAFGEDRAG	19
3.3 DRAAGVLAK VOOR MAATREGELEN TEGEN HET KATTENOVERSCHOT	25
4. DISCUSSIE	31
5. CONCLUSIES.....	34
6. AANBEVELINGEN	36
LITERATUUR.....	39
BIJLAGE I: AANTAL ASIELKATTEN - JAARVERSLAGEN DIERENBESCHERMING.....	I
BIJLAGE II: BEREKENING AANTAL ZWERFKATTEN IN NEDERLAND	III
BIJLAGE III: ENQUÊTEVRAGEN	VI
BIJLAGE IV: VERSPREIDING ENQUÊTE	X
BIJLAGE V: UITKOMSTEN STATISTISCHE TOETS.....	XII
BIJLAGE VI: BEGRIPSBEPALINGEN	XXII
USB - BIJLAGE VII: RESULTATEN EXCEL	USB
USB - BIJLAGE VIII: INTERVIEWS	USB
USB - BIJLAGE IX: VERWERKING INTERVIEWS	USB

Inleiding

Zieke zwervkatten, overvolle opvangcentra en krols kattengejammer. In Nederland zijn meer katten dan mensen die voor katten willen zorgen. Dit is een groot probleem, omdat het kattenoverschot leidt tot welzijnsproblemen bij katten, overlast voor mensen en opvangproblemen bij de asielen. Ook hebben (m.n. zwerv-)katten invloed op het ecosysteem. De snelle voortplanting van katten zorgt voor een groei van de kattenpopulatie. Ook katteneigenaren zijn niet altijd in staat om een kattenleven lang voor hun dier te zorgen. Hun kat beland op straat of in het asiel. (Yvonne Stroomer, Projectleider, Sophia-Vereeniging, persoonlijke communicatie, 10 februari 2014)

Volgens de Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren (vanaf nu aangeduid als de Sophia-Vereeniging) zijn er 2,9 miljoen huiskatten in Nederland. Over het aantal zwervkatten en verwilderde katten is weinig bekend. De schatting lopen ver uiteen. In lokale onderzoeken zijn aantallen in kaart gebracht, maar er is aanvullend onderzoek nodig om meer duidelijkheid te geven over de omvang van het probleem. (Yvonne Stroomer, Projectleider, Sophia-Vereeniging, persoonlijke communicatie, 10 februari 2014) Ook is nog veel onduidelijk over het aanschafgedrag van katteneigenaren: waar schaffen zij hun kat aan, is deze aanschaf impulsief en wat leidt ertoe dat de kat op straat belandt? Er bestaan een aantal mogelijke oplossingen voor het overschotprobleem, echter, is hier draagvlak voor?

Met een campagne wil de Sophia-Vereeniging aan een oplossing voor het kattenoverschot werken. In deze campagne richt de vereniging zich op bewustwording bij het publiek en politieke lobby. Voor de campagne heeft de dierenbeschermingsorganisatie informatie nodig. Dit verslag is gemaakt in opdracht van de Sophia-Vereeniging. Het doel van het onderzoek is het bieden van de benodigde informatie voor de campagne middels het beantwoorden van de drie hoofdvragen en subvragen:

1: Hoeveel katten zijn er in Nederland en hoeveel katten hebben geen eigenaar?

- Hoeveel katten worden in Nederlandse huishoudens als huisdier gehouden?
- Hoeveel zwervkatten en verwilderde katten zijn er in Nederland?
- Hoeveel katten zitten in opvangcentra?
- Hoeveel katten zijn online te koop?

2: Waar en waarom schaffen mensen hun kat aan, was deze aanschaf overdacht en wat zijn redenen om niet meer voor de kat te zorgen?

- Waar schaffen mensen hun kat aan?
- Waarom schaffen mensen een kat aan?
- Hoeveel mensen schaffen hun huisdier aan in een impuls?
- In welke mate denken mensen na over de consequenties van de aanschaf en de verzorging van een kat?
- In welke situaties belandt een kat op straat?

3: In welke mate is er draagvlak voor de maatregelen die o.a. de Sophia-Vereeniging voorstelt om de kattenproblematiek op te lossen?

- Hoe staan Nederlanders tegenover verplichte castratie van katten?
- Wat is de mening van de gemiddelde Nederlander over het verplicht chippen van huiskatten?
- Wat is de mening van Nederlanders over veelgebruikte methoden (TNR, afschot, vangen, herplaatsen en voorlichting) om het zwervkattenprobleem op te lossen?
- Hoe staan Nederlanders tegenover verkoop van huiskatten online en verkoop in dierenpeciaalzaken?
- Wat is de visie van dierenartsen t.a.v. vroegcastratie?
- Wat is de visie van dierenasielen t.a.v. vroegcastratie?

Naast het bieden van de benodigde informatie, wordt ook een advies gegeven over het gebruiken van de resultaten van dit onderzoek in de campagne.

Data zijn verzameld door middel van literatuuronderzoek, enquêtes en interviews.

Hoofdstuk 1 geeft achtergrondinformatie over de Sophia-Vereeniging. In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode uitgebreid besproken. In hoofdstuk 3 worden de onderzoeksresultaten besproken. Daarna volgt de discussie van de resultaten. Hoofdstuk 5 bevat de conclusies en als laatste worden aanbevelingen gegeven.

1. Achtergrondinformatie Sophia-Vereeniging

De Sophia-Vereeniging zet zich in sinds 1867. De vereniging bestrijdt dierenleed door preventief voorlichting te geven over het natuurlijke gedrag, de aanschaf, de opvoeding en de verzorging van huisdieren onder het motto: dieren begrijpen is dieren beschermen.

De Sophia-Vereeniging heeft een bestuur en een ledenraad, een directeur en zes betaalde werknemers. De vereniging wordt ondersteund door 150 vrijwilligers, die werkzaam zijn op diverse locaties in Nederland. (Sophia-Vereeniging, 2014)

1.1 Aanpak van de opdrachtgever

Vijf belangrijke aspecten, de vijf O's, worden aangepakt om een goede omgang met het huisdier te bevorderen:

- Onwetendheid over wat een goede verzorging en huisvesting van dieren inhouden en over het natuurlijke gedrag van huisdieren;
 - Onnadenkendheid bij de aanschaf van een dier, waardoor geen rekening gehouden wordt met de consequenties die het verzorgen van een huisdier met zich meebrengt;
 - Onvermogen om een huisdier goed te verzorgen, door bijvoorbeeld financiële problemen, gezinsuitbreiding, gezondheidsproblemen of tijdgebrek;
 - Onverschilligheid over de gezondheids- en welzijnsproblemen die het gevolg zijn van een verkeerde verzorging of huisvesting van een dier;
 - Onwil om een dier goed te behandelen: de eigenaar verwaarloost, mishandelt of doodt het dier.
- (Sophia-Vereeniging, 2014)

De Sophia-Vereeniging heeft als doel een samenleving waarin huisdieren naar hun eigen aard met mensen kunnen leven. Door middel van voorlichtingsprojecten en campagnes bestrijdt de vereniging dierenleed en pakt ze de vijf O's aan. (Sophia-Vereeniging, 2014)

1.2 Activiteiten van de Sophia-Vereeniging

Vanaf 2014 zijn de thema's van de Sophia-Vereeniging 'Natuurlijk gedrag' en 'Aanschaf'. Door projecten en campagnes wordt invulling gegeven aan deze thema's:

Natuurlijk gedrag:

- Eenzaamheid
- Sophia Snuffelcollege
- Rasdieren
- Positieflijst
- Voorlichting via website, Sophia DierenSpreekuren en sociale media

Aanschaf:

- Huisdierenoverschot
- Doden van huisdieren
- Voorlichting via website, Sophia DierenSpreekuren en sociale media

Met het thema 'Natuurlijk gedrag' stuurt de Sophia-Vereeniging aan op de juiste verzorging van huisdieren. De Sophia-Vereeniging biedt hier voorlichting. Veel dieren zijn niet geschikt als huisdier, en door middel van politieke lobby zet de Sophia-Vereeniging zich in voor een verbod op het houden van deze dieren. Daarnaast streeft de Sophia-Vereeniging naar een verbod op de fok van rasdieren die door hun extreme uiterlijke kenmerken worden gehinderd in het uitvoeren van hun natuurlijke

gedrag. (Yvonne Stroomer, Projectleider, Sophia-Vereeniging, persoonlijke communicatie, 11 april 2014).

Met het thema 'Aanschaf' richt de Sophia-Vereeniging zich op de koper, en via politieke lobby tot de verkoper/aanbieder van dieren. De Sophia-Vereeniging noemt dat verkoop van dieren via het internet, dierenwinkels en tuincentra leidt tot ondoordachte aankopen met nadelige gevolgen voor het dier. (Potentiële) huisdiereigenaren worden voorgelicht over het aanschaffen van een huisdier. Via politieke lobby wil de Sophia-Vereeniging strenge wetgeving voor huisdierenhandel en –fokkerij en verplichte castratie van (de meeste) huisdiersoorten. (Yvonne Stroomer, Projectleider, Sophia-Vereeniging, persoonlijke communicatie, 11 april 2014).

1.3 Middelen van de Sophia-Vereeniging

Communicatie (voorlichting) is een belangrijk middel van de Sophia-Vereeniging. Daarnaast worden juridische middelen (wetgeving politieke lobby) ingezet om het doel van de vereniging te bereiken. De Sophia-Vereeniging is terughoudend wat betreft het inzetten van betaalde publiciteit.

1.3.1 Communicatie

De Sophia-Vereeniging geeft vooral voorlichting via gratis publiciteit: persberichten, opiniestukken, ingezonden brieven, de eigen website en sociale media (Facebook en Twitter). De Sophia-Vereeniging noemt de geschreven pers, radio, televisie en het internet de meest geschikte middelen om informatie te verspreiden en het publieke debat te stimuleren.

Af en toe wordt gebruik gemaakt van adverteren. Op het moment van schrijven zet de Sophia-Vereeniging banners in bij advertenties over katten op Marktplaats (zie afbeelding 1). Adverteren is echter duur en heeft slechts een beperkte effectiviteit. Betaalde publiciteit wordt daarom weinig ingezet.

Afbeelding 1: Banner van de Sophia-Vereeniging bij een marktplaatsadvertentie over kittens.

In 2014 wordt gestreefd naar 300 keer media-aandacht voor persberichten over de activiteiten van de Sophia-Vereeniging. De website bereikt jaarlijks een half miljoen bezoekers. Op het moment van schrijven heeft de vereniging 4710 volgers op Facebook en 2401 op Twitter. Het streven is deze aantallen te vergroten. (Yvonne Stroomer, Projectleider, Sophia-Vereeniging, persoonlijke communicatie, 11 april 2014)

1.3.2 Juridisch

De Sophia-Vereeniging zet zich in voor dierenbeschermingswetten en strenge controle daarop. Dit doet ze door gericht informatie te verstrekken aan Tweede Kamerleden in de voorbereiding op een debat of overleg. De informatie kan op in het overleg ter sprake gebracht worden door de Kamerleden en kan de uitkomst van een overleg beïnvloeden.

Het publiceren van opiniestukken in landelijke dagbladen draagt bij aan het vergroten van het politieke draagvlak voor de standpunten van de vereniging.

De Sophia-Vereeniging is actief in de Dierencoalitie, samen met negentien andere dierenwelzijnsorganisaties. De Dierencoalitie richt zich met name op politieke lobby. (Yvonne Stroomer, Projectleider, Sophia-Vereeniging, persoonlijke communicatie, 11 april 2014)

1.3.3 Campagne Sophia-Vereeniging

Om het huisdierenoverschot terug te dringen, start de Sophia-Vereeniging een meerjarencampagne. De campagne richt zich met name op (potentiële) eigenaren van katten (campagne in 2014), konijnen en cavia's. Dit onderzoek richt zich op de katten. Het doel van de Sophia-Vereeniging is: Minder huisdieren in opvangcentra of gedumpt als zwerfdier, door publieke bewustwording van wat er bij het hebben een huisdier allemaal komt kijken: bezint eer ge begint, en minder nestjes, meer gecastreerde dieren. Daarnaast is politieke lobby van belang. Door middel van wetgeving kan de politiek zorgen voor een oplossing voor het kattenoverschot, zie tabel 1.

Tabel 1: schematisch overzicht campagne Sophia-Vereeniging

	Meer aanbod dan vraag	Impulsaankoop leidt tot dump
Publiek	1 - Neem geen nestje	2 - Bezint eer ge begint (geld, tijd, duur, ruimte, aanpassingen, gezinssamenstelling, veranderende toekomst)
Politiek	3 – Verplichte castratie en registratie	4 - Verbod op verkoop huisdieren in dierenwinkel, tuincentra en op internet

(Yvonne Stroomer, Projectleider, Sophia-Vereeniging, persoonlijke communicatie, 10 februari 2014).

De Sophia-Vereeniging licht mensen in de campagne voor over de aanschaf van een kat en probeert mensen door middel van voorlichting aan te sturen op het laten castreren van hun kat. Ook andere partijen, zoals de Dierenbescherming, sturen mensen aan op het laten castreren van hun kat. Veel asielen laten (volwassen) katten castreren voordat ze worden herplaatst. Kittens worden echter niet altijd gecastreerd voor ze worden herplaatst door het asiel. De Sophia-Vereeniging pleit voor vroegcastratie (castratie voor de gangbare zes maanden), zodat kittens niet ongecastreerd het asiel verlaten. De Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde deelt deze visie van de Sophia-Vereeniging. De Sophia-Vereeniging wil dat de Dierenbescherming en asielen het taboe rondom vroegcastratie doorbreken. (Sophia-Vereeniging, 2014)

De vereniging wil dat de politiek katteneigenaren, bijvoorbeeld door wetgeving, aanstuurt op het laten castreren van hun kat. Ook wil de Sophia-Vereeniging een verbod op verkoop van (huis)dieren in tuincentra, dierenwinkels en via internet (zie bijlage VI: begripsbepalingen). Daarnaast steunen verschillende partijen (LICG, Dierenbescherming) het plan om katten (verplicht) te laten chippen (bij honden is dit al het geval). Daarmee kunnen eigenaren van zwervende katten worden teruggevonden en belanden er minder katten in het asiel. (LICG, 2014) (Dierenbescherming, 2013₁)

2. Onderzoeksmethode

Er is gebruik gemaakt van drie verschillende dataverzamelmethodeën:

- 1: Literatuuronderzoek naar bestaande informatie
- 2: Kwalitatief onderzoek door middel van interviews
- 3: Kwantitatief onderzoek door middel van enquêtes en interviews

Voor verwerking van de gegevens zijn de programma's Word, Excel en SPSS gebruikt.

2.1 Literatuuronderzoek aantal katten in Nederland

Voor haar campagne om het kattenoverschot in Nederland tegen te gaan, heeft de Sophia-Vereeniging betrouwbare gegevens nodig over het aantal katten in Nederland. Daarop is de volgende onderzoeksvraag met enkele deelvragen geformuleerd:

Hoeveel katten zijn er in Nederland en hoeveel katten hebben geen eigenaar?

- *Hoeveel katten worden in Nederlandse huishoudens als huisdier gehouden?*
- *Hoeveel zwervkatten en verwilderde katten zijn er in Nederland?*
- *Hoeveel katten zitten in opvangcentra?*
- *Hoeveel katten zijn online te koop?*

De korte literatuurstudie wijst op een aantal punten: Bronnen zijn niet volledig, niet alle gevonden bronnen zijn betrouwbaar genoeg, gegevens van de ene bron komen niet overeen met die van een andere bron en gegevens zijn afhankelijk van het jaartal (het aantal katten is niet stabiel). Door middel van uitgebreider onderzoek naar betrouwbare gegevens en het maken van schattingen aan de hand van gevonden gegevens, zijn de onderzoeksvragen beantwoord.

Naast het aantal katten in Nederland, is ook de mening van dierenartsen betreffende vroegcastratie via literatuuronderzoek onderzocht.

2.1.1 Methode

Met behulp van de zoekmachines Google en Google Scholar is gezocht naar literatuur. Deze literatuur is gefilterd op betrouwbaarheid door de volgende vragen te beantwoorden:

- Is de auteur bekend?
- Is de auteur nog actief in zijn vakgebied?
- Is de datum van publicatie bekend?
- Heeft de onderzoekspartij belang bij een bepaalde uitkomst van het onderzoek?
- Hoe objectief is de informatiebron?
- Hoe deskundig is de informatiebron?
- Wordt er verwezen naar andere bronnen?
- Wie is verantwoordelijk voor de site waarop het is gepubliceerd?
- Komt de informatie overeen met die van andere bronnen?
- Wat is de algehele indruk van de bron? (Spelfouten, nette lay-out)

(Hogeschool Utrecht, 2014)

De selectie van betrouwbare literatuur is afzonderlijk geanalyseerd en met elkaar vergeleken: welke verschillen vallen op, op welke wijze vullen de bronnen elkaar aan, welke vraagstukken blijven onbeantwoord? Indien in essentiële informatie wordt verwezen naar een andere bron, is deze bron gezocht om alle informatie uit eerste hand te verkrijgen.

Bij gebrek aan betrouwbare bronnen is aan de hand van de overige (minder betrouwbare) bronnen een schatting gemaakt van hoe de gegevens zich waarschijnlijk verhouden tot de werkelijkheid. Gemaakte inschattingen worden verantwoord en bediscussieerd.

Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen is wel meegenomen:

- Gegevens uit verschillende jaren.
- Onderzoek naar tendens; groeit het probleem of neemt het af?
- Onderzoek naar gevolgen van maatregelen om kattenproblematiek in te dammen.

In het onderzoek werd niet meegenomen:

- Vergelijking met aantal katten in het buitenland.
- Vergelijking met andere huisdieren.

De gebruikte zoektermen zijn weergegeven in onderstaande tabel:

Tabel 2: Internetzoektermen per subvraag

Subvraag	Zoektermen
Aantal katten in Nederlandse huishoudens	Katten in Nederland Huisdieren in Nederlandse huishoudens Feiten en cijfers gezelschapsdieren
Aantal zwerkatten Nederland	Verwilderde katten in Nederland Zwerfkatten in Nederland Raad voor Dieraangelegenheden aantal katten onderzoek aantal katten onderzoek Wageningen zwerkatten
Aantal asielkatten Nederland	Jaarverslagen dierenbescherming 2003 t/m 2012
Online verkoop katten	Katten op Marktplaats Katten aangeboden op internet
Wat is de visie van dierenartsen t.a.v. vroegcastratie?	Vroegcastratie Universiteit gent Vroegcastratie Utrecht Universiteit Vroegcastratie dierenartsen Nederland Vroegcastratie dierenartsen België Vroegcastratie universiteiten
Verantwoording enquête	De Cock Buning et al 2012

Daarnaast zijn de onderzoeksrapporten Dieren geDownload (van den Brandt & Versteegh, 2006) en Kittens op Marktplaats (Diepgrond, 2012) gebruikt voor het literatuuronderzoek naar de omvang van de online verkoop van katten. Ook is gezocht naar de originele tekst indien deze in een bepaald zoekresultaat stond. Deze zoektermen zijn niet weergegeven.

2.2 Enquête

Een aantal deelvragen van hoofdvraag 2 ‘Waar en waarom schaffen mensen hun kat aan, was deze aanschaf overdacht en wat zijn redenen om niet meer voor de kat te zorgen?’ en hoofdvraag 3 ‘In welke mate is er draagvlak voor de maatregelen die o.a. de Sophia-Vereeniging voorstelt om de kattenproblematiek op te lossen?’ is verwerkt in de enquête.

2.2.1 Verantwoording gebruik enquête

De voorkeur ging uit naar een schriftelijke enquête, omdat deze in relatief korte tijd onder een grote groep mensen kan worden verspreid, mits de goede media worden ingezet. Veel vragen zijn ‘gesloten vragen’. Dat vergt niet veel schrijfwerk zodat de respondent de vragenlijst in korte tijd kan invullen. De anonimiteit is met schriftelijke interviews groter, waardoor de kans op sociaal wenselijke antwoorden afneemt. (Baarda, 2006)

Data zijn in de eerste instantie ongestructureerd verzameld om tot een kwalitatief goede enquête te komen: Bij een selecte groep is een proefenquête verspreid om te kijken of er onduidelijkheden of onvolledigheden in de vragenlijst stonden. Hierop is de enquête aangepast en verspreid onder een breed publiek. De uiteindelijke data zijn gestructureerd verzameld: het was bekend welke data nodig waren en welke antwoordmogelijkheden konden worden gegeven. In tabel 3 is weergegeven hoe deelvragen zijn omgezet in enquêtevragen.

Tabel 3: Van deelvraag naar enquêtevraag

Deelvraag (met tussen haakjes tot welke hoofdvraag deze behoort)	Enquêtevraag
Waar schaffen mensen hun kat aan? (2)	Waar heeft u uw kat aangeschaft?
Waarom schaffen mensen een kat aan? (2)	Voor wie is de kat aangeschaft? Deze persoon/personen wilde(n) een kat (omdat....):
Hoeveel mensen schaffen hun huisdier aan in een impuls? (2)	Hoe lang heeft uw zoektocht naar de kat geduurd? (van wens - tot reserveren kitten/aanschaf)
In welke mate denken mensen na over de consequenties van de aanschaf en de verzorging van een kat? (2)	Hoe heeft u zich voor de aanschaf verdiept in de aanschaf en verzorging van de kat? (meerdere antwoorden mogelijk)
In welke situaties belandt een kat op straat? (2)	Heeft u wel eens spijt van uw aanschaf? wat is de reden dat u wel eens spijt heeft van uw kat?
Hoe staan Nederlanders tegenover verplichte castratie van katten? (3)	Vindt u dat katten verplicht moeten worden gecastreerd/gesteriliseerd?
Wat is de mening van de gemiddelde Nederlander over het verplicht chipped van huiskatten? (3)	Vindt u dat katten in Nederland verplicht moeten worden gechipt en geregistreerd?
Wat is de mening van Nederlanders over veelgebruikte methoden (TNR, afschot, vangen, herplaatsen en voorlichting) om het zwervkattenprobleem op te lossen? (3)	Wat is uw mening over de volgende maatregelen om het kattenoverschot aan te pakken?
Hoe staan Nederlanders tegenover verkoop van huiskatten online en verkoop in dierenspeciaalzaken? (3)	Welke van de volgende aanbieders zijn volgens u geschikt om katten te verkopen/aan te bieden? Welke aanbiederpunten moeten verboden worden?

2.2.2 Verspreiding enquête

De online enquête is gemaakt op de site Thesistools.com. Deze site biedt de mogelijkheid om gratis een enquête te verspreiden via internet. De link <http://thesistools.com/katteninnederland> leidde mensen naar de vragenlijst. De link is verspreid via het eigen netwerk (mailcontacten) en via Social Media netwerk Facebook. Met een afbeelding van een kitten en een korte tekst werden mensen getriggerd de enquête in te vullen (zie Bijlage III voor de enquête).

Naast het bereiken van het eigen netwerk, is actief gezocht naar zogenaamde 'groepen' op Facebook. Door lid te worden van een 'groep' kon de enquête daarbinnen worden verspreid onder de leden. Voornamelijk landelijke groepen met veel leden die waarschijnlijk geïnteresseerd zijn in het onderwerp zijn in het begin benaderd. Met o.a. de zoektermen 'dieren', 'huisdieren' en 'katten' zijn groepen gevonden met meer dan 1.000 leden. Een voorbeeld is de groep 'Huisdieren zoeken een nieuwe warme thuis' met bijna 12.000 leden. Om ook te zorgen dat mensen zonder kat bereikt

werden, is de enquête ook verspreid in groepen hondenbezitters ('Hondenforum') en algemene verkoopsites ('Verkoop Noord Brabant'). Daarnaast is de enquête op enkele facebookpagina's gezet en op het forum Bokt.nl geplaatst. (Zie Bijlage IV voor een overzicht van de gebruikte groepen en pagina's op Facebook).

Ook is de enquête op papier uitgedeeld in de plaatsen Den Haag, Amsterdam en tijdens treinreizen (traject Den Haag-Leeuwarden). In de steden is geënuquëteerd op openbare locaties waar mensen tijd hebben om een vragenlijst in te vullen (in het bos of park, tijdens een wandeling met de hond). Omdat het verspreiden van de papieren enquête aanzienlijk meer tijd kost, is gekozen de respondenten vooral online te zoeken.

2.3 Interviews

Om informatie te verkrijgen betreffende de mening van experts over vroegcastratie, verplicht chippen en registreren en verplicht castreren om het kattenoverschot te verminderen, waren interviews nodig. Het voordeel van interviews is dat bij deze, anders dan met een enquête, kan worden doorgevraagd om een duidelijk antwoord te krijgen. Echter, dit heeft als nadeel dat het verwerken tijd kost en het is niet duidelijk of geïnterviewden tijd hebben voor het interview. Om zo efficiënt mogelijk om te gaan met interviews, zijn de volgende fases doorlopen:

1. Literatuuronderzoek
2. Bepalen welke organisaties informatie kunnen geven
3. Interviewvragen maken
4. Contact opnemen met organisaties en interviews houden

Literatuuronderzoek

In het literatuuronderzoek is gekeken op welke vragen antwoord kan worden gevonden zonder dat een interview nodig is. Daarnaast is gekeken naar mogelijke maatregelen om het kattenoverschot terug te dringen, waarbij de onderzoekers zich af vroegen of de experts ook achter deze maatregelen staan.

Bepalen welke organisaties informatie kunnen geven

De vragen waarop geen antwoord te vinden was, waren bekeken en op basis daarvan was besloten om asielen en dierenartsen te interviewen. In de eerste instantie werd gedacht aan vijf dierenartsen en vijf dierenasielen, echter, als de antwoorden op elkaar lijken, zouden drie asielen en drie dierenartsen ook voldoende zijn.

Interviewvragen maken

Om zo helder mogelijk te krijgen welke informatie nodig is en een gestructureerd interview te kunnen houden, werden vervolgens de vragen geformuleerd. Daarnaast is een introductietekst gemaakt. Dit zorgde ervoor dat alle geïnterviewden antwoord gaven op dezelfde vragen. Tijdens het maken van deze vragen, was de enquête al door 50 mensen ingevuld. Hierop kwamen verschillende reacties. Vervolgens is besloten om ook aan de experts deze reacties voor te leggen, om op basis hiervan te kunnen bepalen of de opmerkingen van de geënuquëteerden ook ervaren worden door de experts.

Contact opnemen met organisaties

Hierbij is allereerst gekeken in eigen netwerken. Hieruit kwamen één dierenasiel en één dierenarts naar voren. Beide waren gekozen omdat de onderzoekers wisten dat zij eerlijke antwoorden geven en open staan voor een interview. Vervolgens was ook de Universiteit Utrecht gevraagd, echter, deze gaf aan dat lokale dierenartsen waarschijnlijk meer kennis hebben over de betreffende onderwerpen. Daarnaast hebben verschillende dierenartsen ook aangegeven dat zij het vaak te druk hebben. Om toch benodigde informatie te kunnen verkrijgen betreffende bepaalde onderwerpen,

was toen gekozen om meer literatuuronderzoek te doen, ook in het buitenland (België) rondom deze onderwerpen.

Naast het asiel uit de netwerken ('t Julialaantje te Rijswijk), was gekeken of het mogelijk was om ook een interview met een asiel in een landelijk gebied te krijgen. Dit werd Dier onder Dak te Dokkum. Ook was het de onderzoekers bekend dat dierenasiel de Wissel in Leeuwarden veel werkt met stagiaires van de studie Diermanagement, waardoor de kans groot is dat zij open staan voor een interview.

2.4 Verwerking gegevens

De onderzoeksdata van de kwantitatieve interviews zijn verwerkt in het statistiekprogramma IBM SPSS 21. Hierbij ging het om nominale en ordinale gegevens. Vervolgens werd iedere variabele door middel van een frequentieanalyse (hoe vaak kwam een bepaalde uitkomst voor in de dataset) bekeken of alle cellen door vijf of meerdere mensen zijn ingevuld. De reden dat dit is gedaan, is omdat gewerkt wordt met een 95% betrouwbaarheid. Deze staat standaard ingesteld in SPSS. De 95% betrouwbaarheid heeft als voorwaarde dat iedere mogelijke combinatie van gegevens minstens door vijf van de respondenten moet zijn ingevuld (bijvoorbeeld: ten minste vijf mensen zijn 75 jaar oud en hebben de kat op Marktplaats gekocht). (De Vocht, 2009)

Was dit niet het geval, konden deze niet gebruikt worden voor een chi-kwadraattoets. Deze toets werd, indien mogelijk, toegepast om te zien of een samenhang is tussen bepaalde variabelen of niet. Indien de waarde in een cel lager lag dan vijf, is gebruik gemaakt van hercoderen om lege cellen (door niemand ingevuld) te verwijderen. Daarnaast zijn sommige variabelen samengevoegd om te zorgen dat in ieder veld alsnog door vijf is ingevuld, waardoor de toets alsnog kon worden gebruikt. Indien samenvoegen of verwijderen echt niet mogelijk was, werd de variabele niet gebruikt voor een statistische toets. (De Vocht, 2009)

Via de chi-kwadraattoets kon vervolgens worden gekeken naar mogelijke samenhangen tussen twee variabelen. Hierbij is uitgegaan van de volgende hypothesen: is de significantie in de uitkomst van de toets groter dan 0,05, is er geen samenhang tussen de variabelen. Is de significantie kleiner dan 0,05, is de kans op toeval erg klein en wordt aangenomen dat er een verband is. (De Vocht, 2009)
Dit alles is gedaan om conclusies te trekken over een mogelijke samenhang tussen de houding van de Nederlanders t.o.v. kattenwelzijn en het kattenoverschot.

Verwerking interview

Er is een transcriptie gemaakt van de kwalitatieve interviews door deze letterlijk uit te schrijven. Deze tekst werd vervolgens gecodeerd in steekwoorden, waarbij deze steekwoorden in een schema zijn gezet. Dit is gedaan om in één oogopslag duidelijkheid te krijgen over wat de antwoorden van de respondenten waren op de aan hen gestelde vragen (zie bijlage VII USB). Vervolgens zijn deze resultaten gebruikt om uitspraken te doen over de mening van experts betreffende een bepaalde vraag. Dit is gedaan door de steekwoorden in duidelijk leesbare tekst uit te schrijven.

3. Resultaten

De resultaten worden zo veel mogelijk op volgorde van de onderzoeksvragen besproken. Omdat in de onderzoeksvragen 2 en 3 enige overlap zit in de onderwerpen, zullen enkele onderwerpen eerder of later in de tekst worden besproken.

3.1 Aantal katten in Nederland

Het is niet duidelijk hoeveel katten er in Nederland zijn. De schattingen hierover lopen uiteen. Daarom is door middel van literatuuronderzoek onderzocht welk aantal waarschijnlijk is. Het aantal katten in Nederland is opgedeeld in het aantal katten in Nederlandse huishoudens, het aantal zwervkatten, het aantal katten in asielen en het aantal katten op internet.

3.1.1 Aantal huiskatten in Nederlandse huishoudens

Hoeveel katten zijn er in de Nederlandse huishoudens? De gegevens en schattingen hiervan lopen uiteen en onderzoekers zijn het niet eens over de aantallen (zie tabel 4). De Sophia-Vereeniging hanteert het cijfer 2,9 miljoen uit het rapport 'Feiten & Cijfers Gezelschapsdierensector 2011' (Yvonne Stroomer, projectleider, Sophia-Vereeniging, persoonlijke communicatie, 14 april 2014).

In het rapport 'Feiten & Cijfers Gezelschapsdierensector 2011', geschreven door een onderzoeksteam van Hogeschool HAS Den Bosch, worden cijfers van de Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren (NVG) vergeleken met cijfers van Dibevo (een brancheorganisatie voor ondernemers in de gezelschapsdierensector). In tabel 4 worden de meeste recente cijfers van de NVG en Dibevo weergegeven.

Tabel 4: Aantal katten volgens rapporten van NVG en Dibevo.

Bron	Rapport NVG 2006*	Rapport NVG 2006 correctie*	Rapport NVG 2010*	Dibevo 2009 (schriftelijke mededeling)*	Dibevo 2014 (website)**
Totaal aantal katten	3.300.000	3.100.000	2.877.000	3.307.000	3.900.000
Uitvoerder onderzoek	Market-Response	Market-Response	Market-Response	TNS NIPO	TNS NIPO

(* Overgaauw, 2011)

(** Dibevo, 2014)

Opvallend is dat de NVG het rapport van 2006 heeft gecorrigeerd. De reden van de correctie is niet bekend. Ook de verschillen in de aantallen vallen op. Volgens de NVG is het aantal katten in de huishoudens tussen 2006 en 2010 afgenomen met ongeveer 7% (uitgaande van de gecorrigeerde cijfer uit 2006). Volgens Dibevo nam het aantal huiskatten met bijna 18% toe tussen 2009 en 2014.

3.1.2 Het aantal zwervkatten in Nederland

Om het aantal zwervkatten in Nederland te kunnen berekenen, wordt gebruik gemaakt van extrapolatie gebruikt van de aantallen zwervkatten die zijn gevonden tijdens een onderzoek in Limburg (Alterra, 2012). In Bijlage II wordt deze berekening weergegeven, evenals een uitleg waarom juist dit onderzoek is gebruikt.

Hieruit blijkt dat het aantal zwervkatten in Nederland ligt tussen de 654.000 en 1.920.000 (gemiddeld 1.290.000 katten). Dhr. H. Jansman van Alterra Wageningen

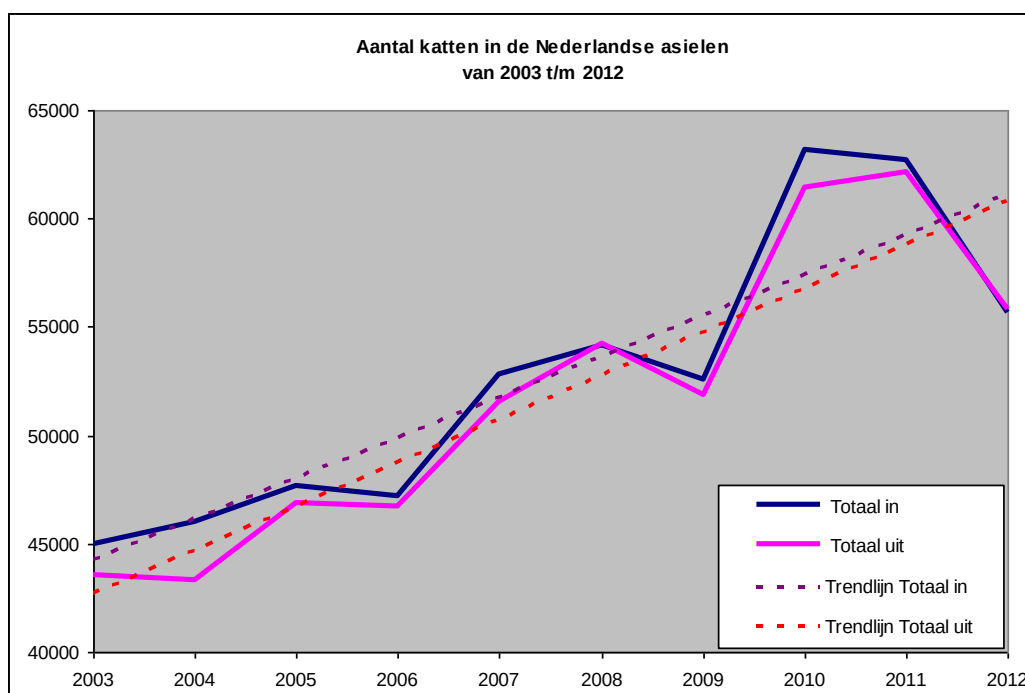
Afbeelding 2: Het verschil tussen huiskatten en zwervkatten is moeilijk te zien © Sophia-Vereeniging

schat in dat het aantal katten met eigenaar (de kat zwerft rond maar heeft een eigenaar, bijvoorbeeld boerderijkatten of katten die veel van huis weg zijn) rond de 80% ligt (Jansman, 2011). Wordt rekening gehouden met de schatting dat 20% van deze katten zwervkat is, dan ligt het aantal zwervkatten (katten zonder eigenaar/verwilderde nakomelingen van zwervkatten) tussen de 131.000 en 384.000 (gemiddeld 258.000 katten). In Bijlage II wordt een exacte berekening gegeven voor deze getallen, evenals een analyse waarom deze aantallen zo uiteen lopen.

3.1.3 Aantal katten in asielen en opvangcentra

Naar schatting 50.000 katten worden elk jaar in alle Nederlandse asielen opgenomen, volgens de directeur van de Dierenbescherming, Frank Dales (Frank Dales, directeur Dierenbescherming, 25 mei 2012, uitzending Eenvandaag). Ook het rapport 'Feiten & Cijfers Gezelschapsdierensector 2011' vermeldt dat er 50.000 asielkatten zijn. Het rapport 'Feiten & Cijfers Gezelschapsdierensector 2011' komt op dit aantal door het raadplegen van de jaarverslagen van de Dierenbescherming van 2008 en 2009 (Overgaauw, 2011). Voor de schatting van Overgaauw (2011) zijn gegevens gebruikt van de asielen die zijn aangesloten bij de Dierenbescherming geëxtrapoleerd naar alle Nederlandse asielen (Dierenbescherming, 2010).

In de jaarverslagen van de Dierenbescherming van 2005 tot en met 2008 zijn de opvangcijfers tot en met 2008 geëxtrapoleerd naar alle Nederlandse asielen. Vanaf 2009 kiest de Dierenbescherming ervoor alleen gegevens van de 53 asielen aangesloten bij de Dierenbescherming te presenteren. In figuur 1 wordt het aantal asielkatten van 2003 tot en met 2012 weergegeven.

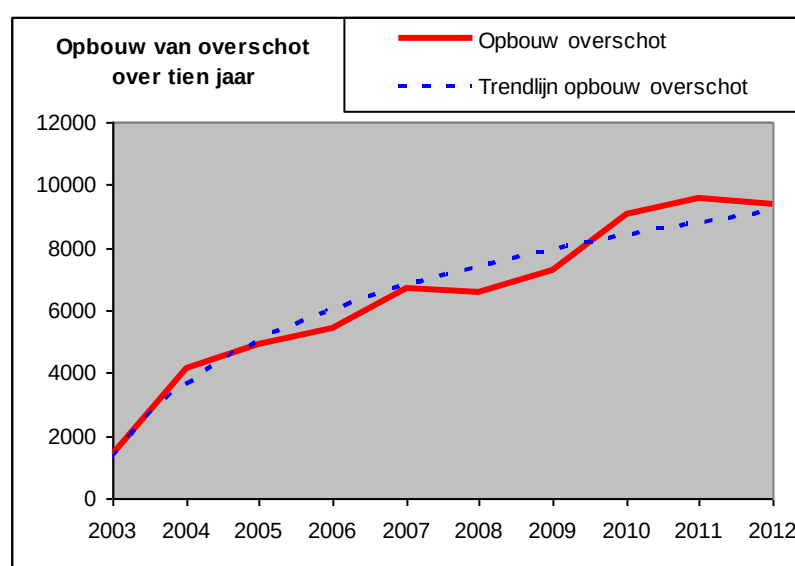
Figuur 1: Aantal asielkatten in de Nederlandse asielen van 2003 tot en met 2012

Naar schatting vangen de asielen van de Dierenbescherming ongeveer 55% van alle asielkatten op. Met dit gegeven is het aantal asielkatten van 2009 t/m 2012 in alle Nederlandse asielen geschat. De stippellijnen geven de trend weer: er is een toename van zowel het aantal katten dat het asiel inkomt als een toename van het aantal katten dat uit het asiel gaat. Het verschil tussen het aantal binnengekomen katten en het aantal uitgaande katten wordt steeds kleiner, maar er gaan op het moment van schrijven nog meer katten het asiel in dan uit. Dat betekent dat er een overschot wordt opgebouwd. In tien jaar tijd (2003 t/m 2012) zijn er naar schatting 9.370 katten bijgekomen in de Nederlandse asielen (zie tabel 5).

Tabel 5: Opbouw van overschot van katten in het asiel in tien jaar

Jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal in	44969	46051	47654	47235	52844	54135	52571	63209	62695	55645
Totaal uit	43548	43343	46878	46737	51540	54277	51857	61414	62189	55853
Overschot	1421	2708	774	498	1304	-142	714	1795	506	-208
Overschot cumulatief	1421	4129	4903	5401	6705	6563	7277	9072	9578	9370

In de tabel is te zien dat het overschot in de jaren 2008 en 2012 negatief is. Dit betekent dat er in deze jaren ook katten die al in voorgaande jaren in het asiel zaten, het asiel hebben verlaten. Dit is zichtbaar in figuur 2 laat zien dat er sprake is van een afnemende stijging van het overschot.

Figuur 2: Opbouw van overschot over tien jaar

3.1.4 Aantal katten op internet

Uit onderzoek van Van Den Brandt en Versteegh (2006) blijkt dat 15% van alle aangeboden dieren op advertentiesites bestaat uit katten. Hierbij wordt 74,9% van het aantal aangeboden katten gratis aangeboden. Van alle aangeboden katten bestaat 28,7% uit gratis aangeboden kittens en 48,2% uit gratis aangeboden volwassen katten. Voor de overige katten wordt wel een geldbedrag gevraagd. In absolute getallen worden 7.389 kittens en 1206 volwassen katten aangeboden op advertentiesites tijdens het onderzoek, in totaal 8595 katten. Aangezien het onderzoek van van den Brandt en Versteegh is gehouden over een periode van twee weken, komt dit in een jaar tijd dit neer op 192.642 kittens en 31.442 volwassen katten. In totaal zijn dit ongeveer 224.000 katten die op jaarbasis op internet te koop worden aangeboden.

Vergelijking met kittenonderzoek Sophia-Vereeniging

Omdat het aantal katten wisselt per periode (in het hoogseizoen worden meer nestjes aangeboden dan in de winter), zal een berekening worden gemaakt door middel van het kittenonderzoek van de Sophia-Vereeniging (Diepgrond, 2012). De reden dat dit wordt gedaan, is omdat zij op Marktplaats een onderzoek hebben gehouden naar het aantal nestjes gedurende een half jaar. Hierbij is het aantal nestjes uitgekomen op gemiddeld 335 per week. Uitgaande van gemiddeld vijf jongen per nest, komt het aantal kittens neer op 1675 per week. Gedurende een jaar zijn dit 87.100 kittens op

Marktplaats. Uit onderzoek van Van Den Brandt en Versteegh (2006) is gebleken dat 83,6% van alle advertenties op internet via Marktplaats zijn geplaatst, komt dit neer op 104.187 kittens in totaal. Dit onderzoek is gehouden in 2012, het onderzoek van Van Den Brandt en Versteegh (2006) meldt dat 192.642 kittens te koop werden aangeboden in 2006. Gerekend met de verhoudingen uit het onderzoek van Van Den Brandt en Versteegh (2006) (16% van het totaal aantal katten is volwassen) blijkt dat 19.845 volwassen katten jaarlijks worden aangeboden op advertentiesites. Dit geeft een totaal van ongeveer 124.000 katten dat jaarlijks wordt aangeboden.

In de volgende tabel wordt het verschil in beide onderzoeken schematisch weergegeven:

Tabel 6: Aantal aangeboden katten op advertentiesites volgens verschillende onderzoeken

Onderzoek	Kittens	Volwassen katten	Totaal katten
Van Den Brandt en Versteegh	192.642	31.442	224.000
Diepgrond	104.187	19.845	124.000
Vershil	88.455	11.597	100.000

(Van Den Brandt & Versteegh, 2006 ; Diepgrond, 2012)

3.2 Aanschafgedrag

Zoals beschreven in de inleiding, is hoofdvraag 2: Waar en waarom schaffen mensen hun kat aan, was deze aanschaf overdacht en wat zijn redenen om niet meer voor de kat te zorgen?

De bijbehorende deelvragen zijn:

- Waar schaffen mensen hun kat aan?
- Waarom schaffen mensen een kat aan?
- Hoeveel mensen schaffen hun huisdier aan in een impuls?
- In welke mate denken mensen na over de consequenties van de aanschaf en de verzorging van een kat?
- In welke situaties belandt een kat op straat?

Deze vragen zijn onderzocht door middel van een enquête. In totaal zijn 490 enquêtes ingevuld. 76 ingevulde enquêtes zijn afkomstig uit het buitenland of zijn niet volledig ingevuld. Deze enquêtes worden niet meegenomen in het onderzoek. Bij 21 enquêtes missen enkel één of meerdere statistische gegevens (geslacht, woonplaats, leeftijd). Vermoedelijk voelen mensen zich niet meer anoniem wanneer zij deze gegevens in moeten vullen. Er is gekozen om de resultaten van deze 21 enquêtes wel te verwerken. Het totaal van het aantal bruikbare enquêtes komt daarmee op 414. De resultaten worden in de volgorde van de vragen weergegeven.

Plaats van aanschaf

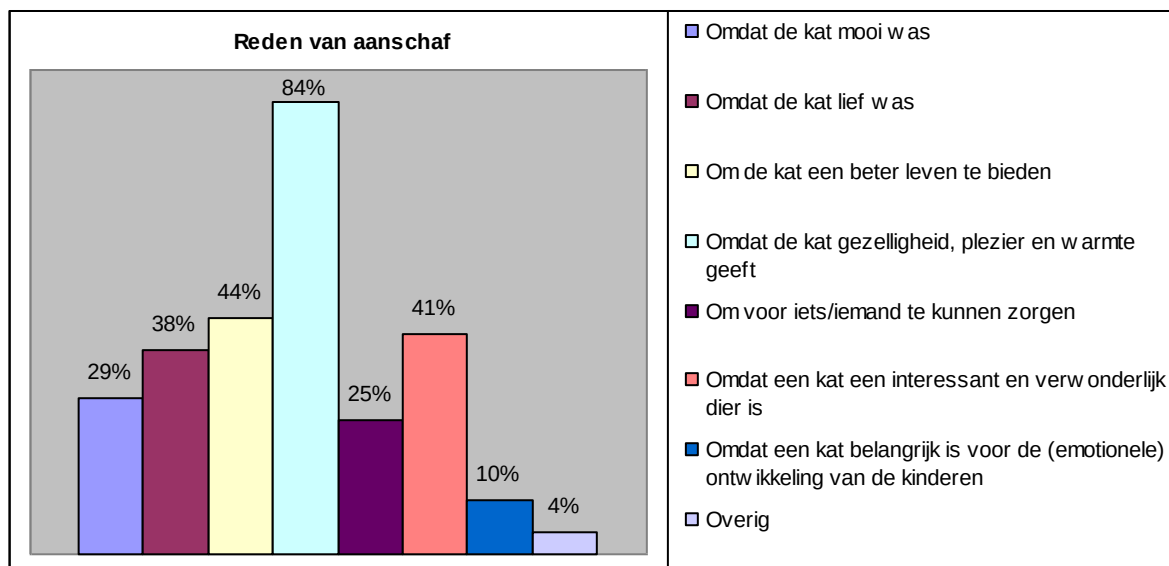
Op de vraag: 'Waar heeft u uw kat aangeschaft?' antwoordde ruim een kwart (26%) 'bij een opvangcentrum of asiel'. Op de tweede plek, met 22%, staat 'familie, vrienden of bekenden met een nestje'. Van de katteneigenaren vond 19% zijn huisdier op een verkoopsite als Marktplaats. 10% vond zijn of haar kat bij een rasvereniging. Bij nog eens één op de tien katteneigenaren kwam de kat aanlopen, of werd de kat gevonden en daarop werd besloten de kat te houden. Zeven procent ging bij een fokker of cattery op zoek naar een huisdier. Zes respondenten kregen een kat of namen deze over van een kennis, vijf vonden hun dier op een boerderij, vier respondenten noemden de dierenarts, twee hielden een kat van eigen fok en een enkeling noemde Facebook of de Dierenbescherming als aanbieder van de kat. Dit valt onder de overige 6%.

Het is opvallend dat in totaal 37 respondenten (bijna 12%) niet actief op zoek waren naar een kat, maar besloten de kat te houden nadat zij deze hadden gevonden, gekregen of overgenomen, of nadat de kat zelf was komen aanlopen.

Reden voor aanschaf

In ruim driekwart (78%) van de gevallen noemt de respondent zichzelf bij de vraag: 'Voor wie is de kat aangeschaft?' Op de tweede plaats (35%) staat de kat zelf, de eigenaar wilde het dier een beter leven bieden. Een groot deel, 84%, noemt de gezelligheid, warmte en het plezier dat de kat biedt, de reden van aanschaf. Daarna heeft ook bij deze vraag speelt ook de kat zelf een rol: 44% noemt dat de kat is aangeschaft om het dier een beter leven te bieden. Onder overige redenen noemden respondenten: om mee te fokken (4 respondenten), omdat (het zorgen voor) een kat een therapeutische werking geeft (2 respondenten), om de andere kat/een ander huisdier een speelkameraad te geven (4 respondenten), omdat de kat troost biedt (1 respondent), omdat de kat muizen bestrijdt (3 respondenten).

Omdat er bij deze vragen meerdere antwoorden mogelijk waren, komt het totale aantal antwoorden uit boven de 100%.

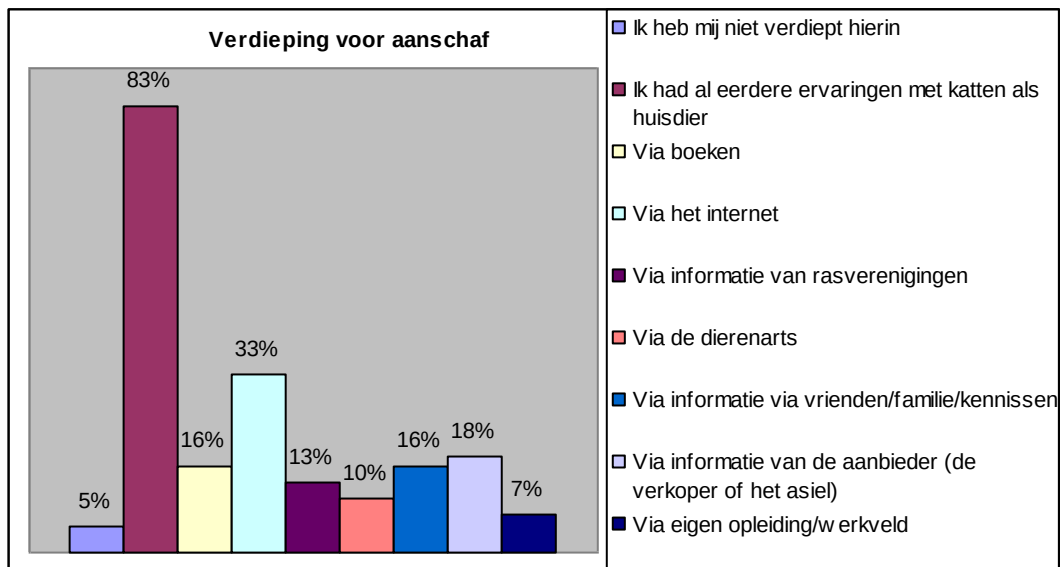
Figuur 3: Waarom schaffen mensen een kat aan?

Impulsaankoop

Bijna 65% van de katteneigenaren heeft zijn of haar kat binnen een maand aangeschaft. 28% had de kat zelfs in huis binnen een week nadat de wens een kat te hebben, was ontstaan. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat sommige katten zijn gevonden of gekregen. In dat geval kon de vraag worden opgevat als: hoe lang heeft het geduurd voor men besloot de kat te houden? Hierbij bestaat het vermoeden dat in het geval van het krijgen of vinden van een kat, relatief snel wordt besloten de kat te houden. Bijna een kwart, 24%, denkt enkele maanden na over de aanschaf en 11% denkt langer dan een half jaar na.

Informatievergaring voor aanschaf

De meeste katteneigenaren hebben voor hun huidige huisdier al een kat gehad, en hebben zo ervaringen opgedaan met de aanschaf en verzorging van katten. Op de tweede plaats wordt het internet genoemd als medium om informatie te vergaren over katten. Slechts een kleine groep, 5%, verdiept zich niet voor aanschaf. Dit is zichtbaar gemaakt in figuur 4.

Figuur 4: Hoe verdiept men zich voor aanschaf in de aanschaf en verzorging van de kat?

Omdat er bij deze vraag meerdere antwoorden mogelijk waren, komt het totale aantal antwoorden uit boven de 100%.

Spijt van de aanschaf van de kat

Een kleine groep, 3% van de katteneigenaren (tien respondenten), gaf aan spijt te hebben van de aanschaf van de kat. Redenen hiervoor zijn in eerste plaats de kosten van de verzorging en probleemgedrag van de kat, beide genoemd door vier respondenten. Drie mensen met spijt de zorg voor de kat een grote verantwoordelijkheid. Twee mensen zeggen dat de kat niet meer in hun huidige gezinssituatie past, en bij nog eens twee valt het karakter van hun kat tegen (de kat is bijvoorbeeld niet speels genoeg). Daarnaast spelen de tijd die de verzorging kost, de eigenaar die vaak van huis is en het niet kunnen voorzien in de behoeften van de kat een rol. Deze laatste drie redenen zijn allemaal één keer genoemd.

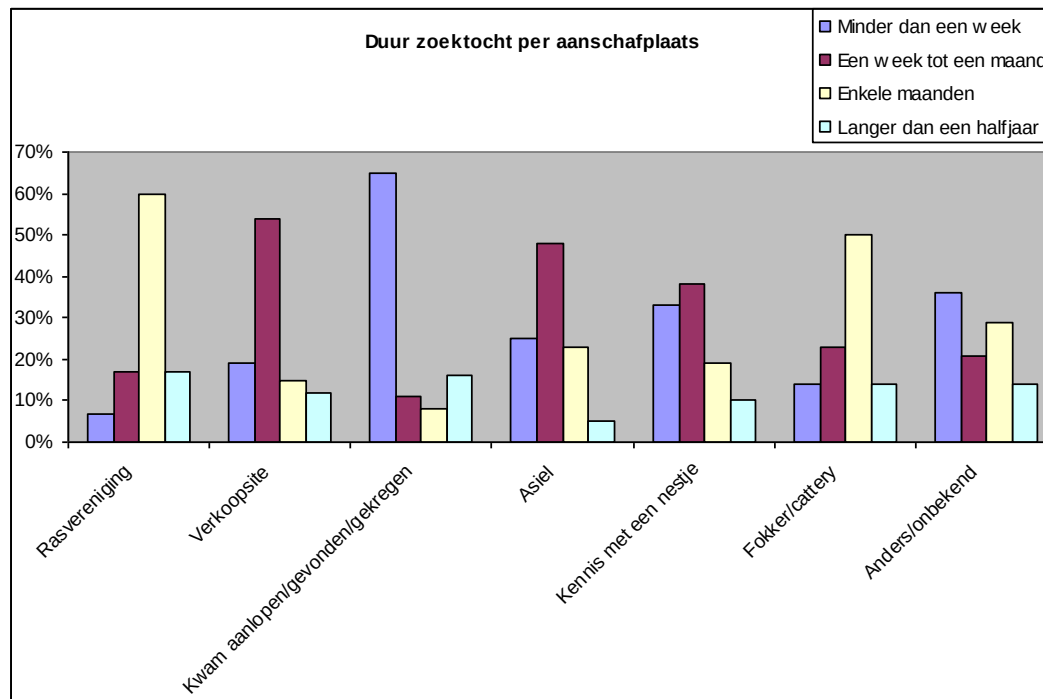
3.2.1. Verbanden tussen aanschafgedrag, spijt en impulsiviteit

Naar aanleiding van de onderzoeksvragen is gekeken of er mogelijke verbanden zijn tussen factoren. Hierbij is getoetst of er factoren zijn die bijdragen aan impulsaankopen en spijt van de kat. Deze toetsen zijn te vinden in bijlage V. In deze subparagraaf wordt besproken wat de meest opvallende uitkomsten zijn.

Er is geen significant verband gevonden tussen plaats van aanschaf en spijt van de aanschaf van de kat. Tussen een impulsaankoop (zoektocht naar de kat duurt minder dan een week) en spijt van aanschaf van de kat is ook geen significant verband gevonden. Vervolgens is ook geen significant verband aangetoond tussen leeftijd en impulsiviteit van aanschaf. Daarnaast lijkt woonplaats van bepalend te zijn voor de impulsieve aankoop van de kat. Hierbij wordt onder impulsiviteit verstaan: aanschaf binnen een week.

Wel is een verband ontdekt tussen de duur van zoektocht en de plaats van aanschaf van de kat. Uit figuur 5 blijkt dat mensen die een kat op straat vinden of mensen bij wie de kat komt aanlopen, vaker in korte tijd besluiten om zelf de kat te houden. Daarnaast is ook te zien dat mensen die een kennis hebben die een nestje heeft, sneller besluiten om een kat te nemen dan iemand die bijvoorbeeld de kat bij een rasvereniging of een fokker haalt.

In figuur 5 is ook te zien dat er geen verband bestaat tussen impulsaankopen en verkoopsites. Verder is opvallend dat mensen die op een verkoopsite een kat zoeken en in een asiel een kat zoeken, langer nadenken over de aanschaf van de kat. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat mensen via deze kanalen zoeken naar een kat die bij hen past, wat ook de langere zoekduur verklaart. Bij 'kennis met nestje' is te zien dat, naast relatief veel mensen met een korte zoekduur, ook relatief veel mensen zijn met een langere zoekduur (week tot een maand en enkele maanden).

Figuur 5: Relatie tussen de duur van de zoektocht en de plaats waar de kat wordt aangeschaft

3.2.2 Overige verbanden

Naast verbanden tussen factoren die de onderzoeksvragen beantwoorden, zijn ook andere verbanden ontdekt. De significante verbanden worden hieronder weergegeven.

Geslacht en overlastervaring

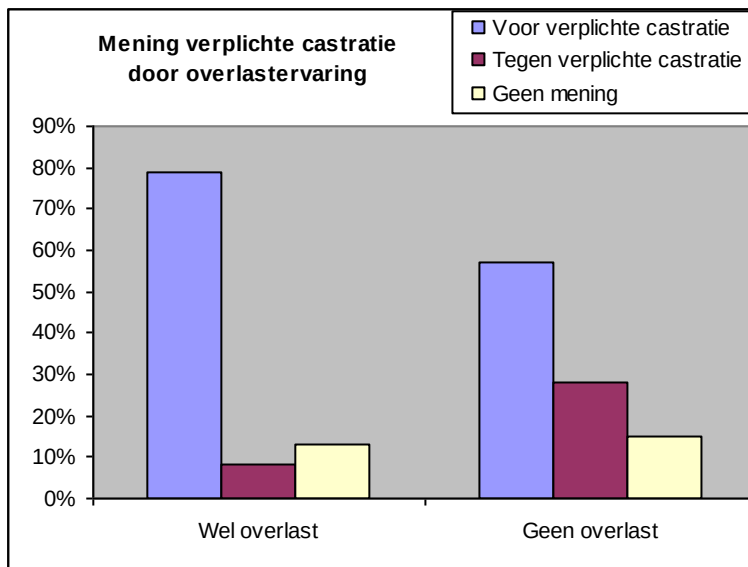
In onderstaande tabel is te zien dat vrouwen aangeven dat zij meer overlast ervaren van katten dan mannen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het onderwerp 'katten' vrouwen meer aanspreekt dan mannen en zij daardoor ook meer geïnteresseerd zijn in alles wat met katten te maken heeft. Dit verklaart dat zij meer betrokken zijn bij het onderwerp dan mannen en dus ook meer overlast door katten merken.

Tabel 7: mannen ervaren meer overlast van katten dan vrouwen.

	Overlast	Geen overlast
Mannen	39%	61%
Vrouwen	60%	40%

Mening castratie en overlast

Figuur 6 geeft weer welke mening Nederlanders hebben qua verplichte castratie van katten. Dit is uitgezet in relatie tot het ervaren van overlast.

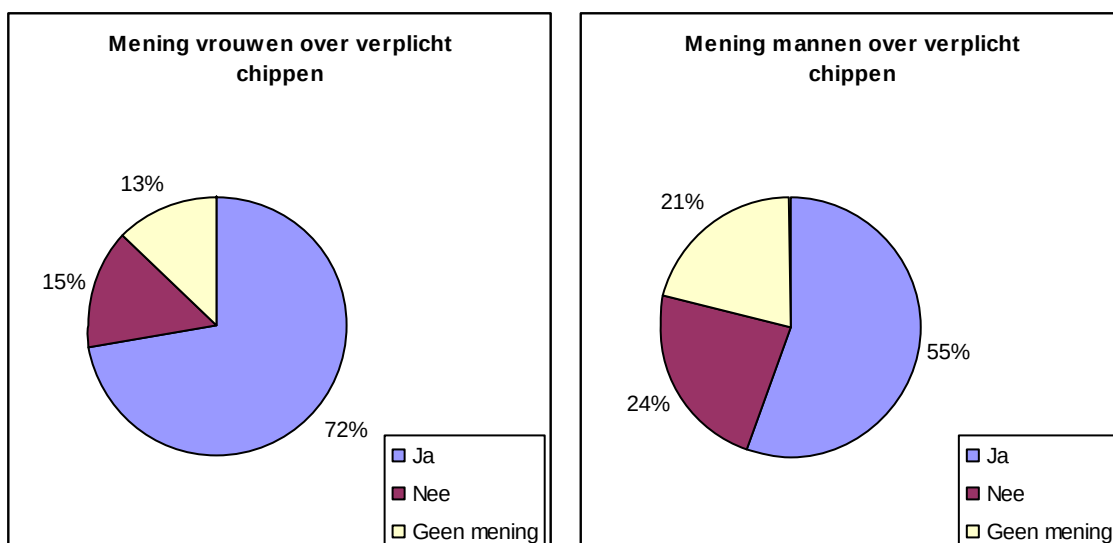

Figuur 6: Relatie tussen het ervaren van overlast veroorzaakt door zwerkatten en de mening van respondenten over castratie

Deze relatie kan worden verklaard doordat voorstanders van verplichte castratie, meer betrokken zijn bij het onderwerp 'katten' en daardoor ook meer weten over overlast. Hierdoor zien zij het verminderen van de kattenpopulatie als mogelijke oplossing voor de overlast die katten veroorzaken. Echter, uit de figuur blijkt tegelijkertijd dat ook een groot aantal voorstanders geen overlast ervaart van katten. Dit kan worden verklaard doordat het grootste deel van de mensen niet ziet dat er een probleem is. Zoals blijkt uit de interviews met experts (zie bijlage VIIIUSB) is het kattenprobleem een verborgen probleem, tenzij mensen dit tegenkomen in bijvoorbeeld een asiel. Echter, gezien het duidelijke verband tussen mensen die meer kennis hebben over het kattenoverschot, blijkt dat informeren wel helpt om het probleem zichtbaarder te maken.

Geslacht en verplicht chippen

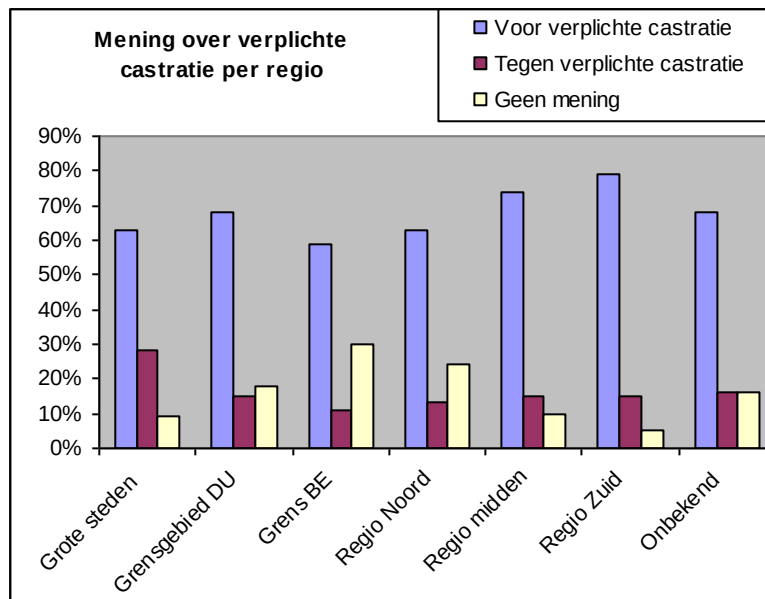
Figuur 7 geeft weer dat vrouwen vaker voorstander zijn van verplicht chippen dan mannen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het onderwerp 'katten' vrouwen meer aanspreekt dan mannen en zij daardoor ook meer geïnteresseerd zijn in oplossingen voor het kattenoverschot. Dit verklaart dat zij verplicht chippen als mogelijke oplossing zien dan mannen.

Figuur 7: mening mannen en vrouwen over chippen.

Verplichte castratie en woonplaats

Het kan zijn dat de mening over onderwerpen als bijv. castratie verschilt per woonplaats. Dit heeft als gevolg dat mensen in deze regio anders kunnen worden benaderd om campagne te voeren. Daarom is in bijlage V gekeken naar mogelijke verbanden. Eén verband (de mening over verplichte castratie, uitgezet tegen woonplaats) is significant. Dit is in figuur 8 zichtbaar gemaakt.

Figuur 8: woonplaats respondenten en mening verplicht castratie van katten.

Hieruit blijkt dat in alle regio's meer mensen voorstander zijn van verplicht castreren, echter in regio midden (Overijssel, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht) blijkt dat meer mensen voorstander zijn dan in andere regio's. Opvallend is dat dit niet geldt voor de mening verplicht chippen en regio's, hier is geen significant verband gevonden. Hierbij moet worden opgemerkt dat ook zichtbaar is dat mensen in grote steden vaker tegenstander zijn van verplichte castratie. De oorzaak hiervan is onbekend.

3.2.3 Redenen dat een eigenaar afstand doet van een kat

Uit literatuur blijkt dat er meerdere redenen mogelijk zijn, dat mensen afstand doen van de kat (De Cock Buning et al, 2012). Daarom is tijdens de enquête ook aan mensen gevraagd of zij spijt hebben van de kat, en zo ja, waarom. Hieruit kwam dat weinig mensen spijt hebben van de aanschaf van hun kat. In paragraaf 3.1 is hier meer over te lezen

Asielen hebben veel ervaring met afstandskatten. Daarom zijn drie dierenasielen geïnterviewd: Dier onder Dak in Dokkum, Dierenasiel de Wissel in Leeuwarden en Dierenasiel 't Julialaantje in Rijswijk. Uit alle interviews blijkt dat zodra de eigenaar afstand doet, altijd de reden wordt gevraagd waarom zij hun kat afstaan. Hierbij kan worden verwacht dat mensen bijvoorbeeld allergie als excuus gebruiken om afstand te doen van de kat. Echter, uit de interviews blijkt dat soms de kat wordt binnengebracht als zwervkat, terwijl het vermoeden bestaat dat dit niet zo is. Medewerkers van het asiel maken uit het gedrag van de eigenaar op dat een grote kans bestaat dat de kat in feite hun huisdier is. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat uit interviews blijkt dat het in zulke gevallen beter is dat de kat simpelweg in het asiel komt i.p.v. alsnog de afstandskosten te krijgen.

Redenen ter afstand

Bij het doen van afstand worden de volgende redenen vaak opgegeven:

- Allergie
- Eigenaar kan samenwonen en de kat kan niet met de hond/kat van de ander overweg

- Nieuwe partner eigenaar vindt de kat niet leuk
- Eigenaar overlijdt
- Eigenaar gaat naar verzorgingstehuis
- Eigenaar wordt gearresteerd (Natalie Wittenberg, diervorzorger 't Julialaantje, persoonlijke communicatie, 16 mei 2014)
- Kat sloopst veel of is agressief
- Kat sproeit veel of is onzindelijk

Zoals eerder genoemd, worden katten soms als zwervkat binnengebracht terwijl het vermoeden bestaat dat hij in feite helemaal geen zwervkat is. Uit één interview bleek dat deze dieren soms ook een medisch probleem hebben, bijvoorbeeld gebitsproblemen of een gebroken poot. Hierbij is het vermoeden dat ook de economische crisis meespeelt: mensen hebben geen geld voor verzorging, de dierenarts of afstandskosten. (Natalie Wittenberg, diervorzorger 't Julialaantje, persoonlijke communicatie, 16 mei 2014)

Nadeel kat binnenbrengen als zwervkat

Bij het voorgaande moet worden opgemerkt dat het binnenbrengen van de kat als zwervkat een groot nadeel heeft. Bij afstand zijn dingen bekend over de kat, bijvoorbeeld of deze een dieet heeft, medische problemen, veel sloopst, vecht, gechipt is, andere problemen meespelen enzovoort. Dit is nu niet bekend, waardoor het asiel het gedrag en de medische situatie van de kat zelf moet leren kennen. Dit kost extra tijd, welke eenvoudig had kunnen worden voorkomen.

3.3 Draagvlak voor maatregelen tegen het kattenoverschot

Ook hoofdvraag 3 (In welke mate is er draagvlak voor de maatregelen die o.a. de Sophia-Vereeniging voorstelt om de kattenproblematiek op te lossen?) is grotendeels beantwoord d.m.v. enquêtes.

De deelvragen behorende bij deze vraag zijn:

- Hoe staan Nederlanders tegenover verplichte castratie van katten?
- Wat is de mening van de gemiddelde Nederlander over het verplicht chippen van huiskatten?
- Wat is de mening van Nederlanders over veelgebruikte methoden (TNR, afschot, vangen, herplaatsen en voorlichting) om het zwervkattenprobleem op te lossen?
- Hoe staan Nederlanders tegenover verkoop van huiskatten online en verkoop in dierenpeciaalzaken?
- Wat is de visie van dierenartsen t.a.v. vroegcastratie?
- Wat is de visie van dierenasielen t.a.v. vroegcastratie?

3.3.1 Verplichte castratie

Van de respondenten vindt 70% dat katten verplicht moeten worden gecastreerd. Een kleiner deel, 16%, is het hier niet mee eens.

Ongeveer de helft van de voorstanders van verplichte castratie vindt dat er te veel katten zijn/nestjes geboren worden. Daarnaast noemt 13% van de voorstanders dat er te veel zwervkatten zijn en 8% zegt dat er teveel asielkatten zijn. Bijna 7% stelt het welzijn van de kat voorop, en zegt dat castratie beter is voor de gezondheid van de kat (minder gevechten, minder ziekteverspreiding). Van de respondenten vindt 6% het zorgelijk dat mensen geen verantwoordelijkheid nemen voor hun kat en zijn daarom voorstander van verplichte castratie. Slechts 3% vindt verplichte castratie nodig vanwege overlastproblemen.

Wel noemt een aantal respondenten uitzonderingen op de regel. Tien respondenten (3%) noemen dat er een uitzondering moet zijn voor raskatten, geregistreerde fokkers en cattery's. Acht zien mogelijkheden in het geven van certificaten voor mensen die een nestje willen bij hun kat. Zeven

respondenten vinden dat binnenkatten niet verplicht hoeven te worden geholpen. Twee respondenten zeggen dat het verbod uiteindelijk zal moeten worden opgeheven.

Ongeveer één op de zes, 16%, is tegen verplichte castratie, 27% daarvan vindt een verplichting te ver gaan, omdat er o.a. uitzonderingen zouden moeten worden gemaakt voor raskatten en binnenkatten. Ongeveer 22% van de tegenstanders vindt dat de eigenaar zelf mag beslissen en een enkeling noemt hierbij dat een eigenaar het recht heeft om een nestje mee te maken. Één op de zeven tegenstanders, 14%, is tegen verplichte castratie omdat de kattenpopulatie dan over vijftien tot twintig jaar zou zijn uitgestorven. Opvallend is dat acht respondenten verplichte castratie slecht vinden voor de kat: voortplanting hoort volgens hen bij het natuurlijk gedrag.

De geïnterviewde asielen geven aan dat verplichte castratie eigenlijk wel zou moeten, m.u.v. professionele fokkers. Echter, ook dit is niet te controleren. Daarom geven zij aan dat voorlichting meer effect zal hebben dan een maatregel die niet te handhaven is. Eén dierenasiel gaf aan dat, indien alle ongecastreerde katten automatisch naar het asiel gaan omdat geen eigenaar bekend is (d.w.z. een eigenaar die de kat niet laat castreren, zal waarschijnlijk de kat ook niet laten chippen), zij het veel drukker gaan krijgen dan nu. De geïnterviewde dierenarts geeft aan dat verplichting niet te controleren is. Hierdoor is deze geen voorstander van verplichte castratie.

Een aantal argumenten van tegenstanders van verplicht castreren is weerlegt door asielen en een dierenarts:

1. De ingreep is risicovol: zowel de asielen als de dierenarts geven aan dat deze ingreep routine is, waardoor dierenartsen dit veilig kunnen doen. Het gevaarlijkste is de narcose. Dit kan leiden tot overlijden van het dier, en er is een risico op complicaties door narcose of ontsteking na de operatie.
2. De kosten zijn hoog: dierenasielen en dierenarts geven aan dat ook dit meevalt, aangezien het gaat om een eenmalige ingreep gaat.
3. Iedereen heeft recht op het meemaken van een nestje: de dierenasielen en dierenarts geven aan dat dit wel klopt, echter, hierbij moeten eigenaren zichzelf de vraag worden gesteld of het verstandig is dat iedereen een nestje neemt.
4. Voorplanting is natuurlijk gedrag: de dierenasielen en de dierenarts geven aan dat dit klopt echter, zodra zij de hormonen kwijt zijn dan beseffen ze niet meer dat het moet. Daarnaast is angst ook natuurlijk gedrag, echter, het is aannemelijk dat dit niet fijn is voor de kat.

Hierbij geven alle geïnterviewden aan dat het niet de bedoeling is dat katten uitsterven, en het nog wel nodig is dat fokkers blijven bestaan. Ook zijn er nog meer voordelen dan het niet meer krijgen van nestjes: de kans op vechten minder groot is en het aantal katten in Nederland kan worden beperkt.

3.3.2 Verplicht chippen en registreren

Een groot deel van de respondenten, 82%, vindt dat het chippen en registreren van katten verplicht moet worden, 8% is tegen verplicht chippen en registreren.

De belangrijkste argumenten voor verplichte registratie zijn: de kat kan terug naar huis na vermissing en de mogelijkheid de eigenaar aansprakelijk te stellen bij schade, verwaarlozing of het dumpen van de kat. 42 respondenten denken dat verplichte registratie ook zal helpen bij het verminderen van het aantal zwervkatten en kattenleed. Achttien mensen vinden het belangrijk dat de eigenaar op de hoogte kan worden gesteld als de kat is verongelukt. Zeventien mensen zien mogelijkheden om de handel in katten beter te reguleren met het verplicht chippen. Twaalf respondenten vinden dat katten hier niet anders moeten worden behandeld dan honden, en drie mensen vinden dat na het

verplicht chippen ook kattenbelasting moet worden ingevoerd. Zeven mensen zijn benieuwd naar het aantal katten in Nederland, en dat zou geteld kunnen worden als alle dieren zijn geregistreerd.

33 mensen zijn tegen verplicht chippen en registreren. Opvallend is dat drie respondenten menen dat chippen slecht is voor de kat: één noemt dat er risico's kleven aan het chippen, twee respondenten vinden het slecht voor de eigenwaarde van de kat.

Andere tegenargumenten zijn: Het is niet controleerbaar (vier respondenten), het is niet nodig voor de binnenkat (vier keer genoemd), het is helemaal niet nodig (drie), de eigenaar mag zelf beslissen (drie), het is te duur (drie). Verder vinden mensen een verplichting te ver gaan (twee), of zijn bang dat het probleem groter wordt doordat meer katten gedumpt worden (twee), en twee respondenten geven de voorkeur aan een andere identificatiemethode (bijvoorbeeld een adreskoker aan de halsband).

Alle geïnterviewde asielen geven aan dat verplicht chippen een mogelijkheid kan zijn die bijdraagt aan de oplossing voor het kattenoverschot. Echter, het probleem is de registratie van het gechipte dier. Veel mensen vergeten of weten niet dat dit noodzakelijk is. Daarnaast worden gegevens niet vaak aangepast bij verhuizing of herplaatsing. Ook wordt veel aangegeven dat controle van verplicht chippen moeilijk zal zijn.

Een aantal argumenten van tegenstanders van verplicht chippen en castreren is weerlegt door asielen en een dierenarts:

1. De ingreep is risicovol: de asielen en dierenarts geven aan dat dit niet zo is, voor zover bekend is deze ingreep veilig.
2. De kosten zijn hoog: de dierenasielen en dierenarts geven aan dat dit meevalt, het gaat om gemiddeld €20 - €25. (€1 - €2 euro per levensjaar van de kat). Actieweken helpen wel, hier gaan mensen vaker naar toe.

3.3.3 Maatregelen tegen zwervkatten

Slechts 2% van de respondenten is voorstander van het afschieten van zwervkatten, en 89% keurt deze maatregel af (84% koos voor 'zeer slecht'). Iets beter vindt men het vangen en daarna doden van zwervkatten: 6 % vindt dit goed, 80% vindt deze maatregel zeer slecht.

De TNR methode (zwervkatten vangen, castreren en terugzetten) kan op meer steun rekenen. Tweederde is het met deze maatregel eens: 46% vindt dit zeer goed, 20% kiest voor goed en 15% vindt de maatregel niet goed: 7% kiest voor slecht, 8% vindt de maatregel zeer slecht. Zwervkatten herplaatsen in huishoudens werd met een klein verschil verkozen boven de TNR-methode: 47% vindt de maatregel zeer goed, 20% ging voor de optie 'goed'. Zowel voor 'slecht' als voor 'zeer slecht' kiest 7% van de respondenten.

3.3.4 Aanbieders van katten

Een opvangcentrum of asiel wordt het meest geschikt gevonden als aanbieder van katten. Slechts 2% is tegen asielen/opvangcentra als aanbieder en pleit voor een verbod. Een dierenwinkel wordt als minst geschikt gezien, driekwart is voor een verbod op verkoop van katten in de dierenwinkel.

Het merendeel (62% van de respondenten) is voor een verbod op kattenverkoop via Marktplaats. Daarentegen vindt 16% Marktplaats een zeer geschikt medium voor de handel in katten.

Over fokkers en particulieren zijn de meningen gelijkmatiger verdeeld: 41% vindt dat particulieren een nestje mogen aanbieden, 32% wil dit verbieden. Nog eens 32% vindt dat fokker met één of meerdere nesten per jaar geschikte verkopers zijn, 38% wil dit verbieden. Is de fokker echter

aangesloten bij een rasvereniging, dan vindt driekwart dat goed. Slechts een krappe 5% pleit dan nog voor een verbod.

3.3.5 Mening dierenartsen en dierenasielen betreffende vroegcastratie

Vroegcastratie betekent dat de kat wordt gecastreerd op de leeftijd van onder de zes maanden. Hierdoor wordt voorkomen dat zij op de leeftijd van bijvoorbeeld 6 maanden zich voortplanten. In Amerika wordt dit al jaren gedaan en zijn positieve ervaringen mee. In Nederland wordt dit nauwelijks nog gedaan (Porters et al, 2012).

Door middel van interviews zijn drie asielen en één dierenarts gevraagd naar hun mening over vroegcastratie. Allereerst wordt de mening van de asielen weergegeven, vervolgens die van de dierenarts. Ten slotte is aanvullende literatuur gebruikt om het toepassen van vroegcastratie in Nederland en België te beschrijven.

Dierenasielen en vroegcastratie

Om de mening van experts te vragen betreffende vroegcastratie, zijn drie asielen geïnterviewd: Dierenasiel 't Julialaantje, de Wissel en Dier onder Dak.

't Julialaantje

Dierenasiel 't Julialaantje in Rijswijk had tot 1 januari 2014 als beleid om een kitten met 8 weken mee te geven aan de nieuwe eigenaar. De eigenaar tekende een contract dat de kat op de leeftijd van zes maanden wordt gecastreerd en het asiel zou dan de kosten vergoeden. In de praktijk bleek dat niet iedere eigenaar dit deed. Het kan zijn dat de eigenaar het is vergeten, echter, de gevolgen blijven hetzelfde: het risico dat de kat een nest krijgt is aanwezig. Dit is een zeer ongewenste situatie. "De spreekwoordelijke druppel kwam toen een poes gewond op straat was gevonden" (Natalie Wittenberg, dierversorger 't Julialaantje, persoonlijke communicatie, 16 mei 2014). Deze poes was als kitten uit het asiel gekomen en was zwanger. Daarom is besloten tot een verandering in het beleid. Sinds begin 2014 wordt een proef gedaan waarbij kittens op de leeftijd van acht weken worden gecastreerd. Hierdoor bestaat geen risico meer dat het asielkatten zich vermeerderen. De proef is eind dit jaar afgelopen, dan vindt de evaluatie plaats. (Natalie Wittenberg, dierversorger 't Julialaantje, persoonlijke communicatie, 16 mei 2014)

De Wissel

Dierenasiel de Wissel in Leeuwarden heeft als beleid dat eigenaren een doorverwijzing krijgen naar de dierenarts. Wanneer de kat de leeftijd van zes maanden heeft bereikt, kan de eigenaar de kat laten castreren. Mensen houden zich hier vaak ook aan. Het komt wel eens voor dat mensen het vergeten of het formulier kwijtraken. In het geval van vergeten, laten ze de kat naar buiten. Als de kat eenmaal buiten is, dan komt soms de realisatie dat de kat misschien zwanger kan raken. Zodra de kat terug is, gaan zij alsnog naar de dierenarts. Indien mensen het formulier kwijt raken, kunnen zij bellen naar het asiel en krijgen zij een nieuw formulier mee. (Linda Colijn, algemeen medewerker dierenasiel de Wissel, persoonlijke communicatie, 19 mei 2014)

Het komt wel eens voor dat mensen het gewoon niet doen, maar dit is slechts een klein percentage. Vaak zien mensen in het asiel al veel kittens, dan merken zij dat het kattenoverschot inderdaad een probleem is waar zij niet aan bij willen dragen. (Linda Colijn, algemeen medewerker dierenasiel de Wissel, persoonlijke communicatie, 19 mei 2014)

Een proef met op de leeftijd van acht weken castreren zal in dit asiel niet snel gebeuren. Dit is omdat het een hele grote stap is, van zes maanden naar acht weken gaan. In de toekomst kan vroegcastratie misschien wel worden overwogen, aangezien hier volgens mevr. Colijn goede ervaringen mee zijn opgedaan in Amerika. Echter, voorlopig zal dit niet gebeuren. (Linda Colijn, algemeen medewerker dierenasiel de Wissel, persoonlijke communicatie, 19 mei 2014)

Dier onder Dak

Dierenasiel Dier onder Dak in Dokkum heeft als beleid dat kittens op de leeftijd van negen weken weggaan. Hierna kunnen de katten als ze vijf à zes maanden oud zijn worden gecastreerd. Hierbij krijgen de eigenaren een bon mee waarop staat dat zij kosteloos de kat kunnen laten castreren. Dit is te controleren doordat het asiel de registratienummers van de katten opvraagt. Hierbij kunnen ze zien of de kat is geholpen of niet. (Carolien en Els, vaste medewerkers dierenasiel Dier onder Dak, persoonlijke communicatie, 26 mei 2014)

Kittens van acht à negen weken oud laten castreren zullen ze zeker niet doen. Tenzij er echt een medische noodzaak is, willen zowel de medewerkers van het asiel als hun eigen dierenarts geen kittens opereren op jonge leeftijd. Dit omdat zij de narcose heel risicovol vinden op deze leeftijd. (Carolien en Els, vaste medewerkers dierenasiel Dier onder Dak, persoonlijke communicatie, 26 mei 2014)

Dierenartsen en vroegcastratie

Uit literatuur rondom de mening van dierenartsen en vroegcastratie, blijkt dat naar de gezondheidseffecten van vroegcastratie wel onderzoek is gedaan, echter, niet naar waarom dierenartsen hier wel of niet aan doen. (Peeters et al, 2012) Wat wel terugkomt in de literatuur, is dat dierenartsen in Nederland en België heel weinig aan vroegcastratie doen (Porter et al, 2012). Eenmaal gevraagd naar de redenen waarom, blijkt hier niet een duidelijk antwoord op te worden gegeven. Wat wel blijkt uit een interview met de dierenarts en met dierenasiel Dier onder Dak te Dokkum, is dat voornamelijk angst over de nadelige effecten van narcose meespeelt.

In de literatuur is verder gerefereerd aan onderzoek in Amerika en Groot-Brittannië. Hieruit blijkt dat vroegcastratie niet schadelijk is voor de katten (Group, 2011; Hedlund, 2002; Joyce & Yates, 2011), echter, ook kritische geluiden zijn te horen (Schaefers-Okkens & Overgaaauw, 2007). Het gaat dan voornamelijk om de anesthesie, deze is risicovol voor kittens. Dit ondersteunt de mening van de geïnterviewde dierenarts en Dier onder Dak.

Controle huisdiereneigenaar

Alle asielen geven aan dat zij, vooraf aan het plaatsen van een kat bij een nieuwe eigenaar, vragen stellen over wat voor kat de eigenaar zoekt en in wat voor omgeving deze terecht komt. Daarnaast geven zij ook volledige informatie mee over de behoeften van de desbetreffende kat.

Echter, ook hierbij zijn diverse problemen:

1. Het is nooit uit te sluiten dat mensen liegen.
2. Controle is lastig, omdat de mankracht vaak ontbreekt om controles te houden. Van tevoren wordt niet bij de toekomstige eigenaar thuis gekeken of deze geschikt is voor de kat, hier zijn te weinig vrijwilligers voor. Ook nacontrole gebeurt niet altijd. Asielen geven aan dat zij dit vroeger wel deden, echter, ze hebben de mankracht niet meer om dat te doen. Vaak zijn mensen niet thuis of ze halen hun kat uit een asiel in een andere provincie. Het is niet redelijk om van vrijwilligers te vragen of zij meerdere keren langs willen gaan of ver weg willen controleren. Eén asiel gaf aan af en toe nog wel een nacontrole te houden. Dit doen zij indien ze niet 100% een goed gevoel hebben over de plaatsing van een kat. Echter, aangezien alleen katten aan eigenaren worden meegegeven wanneer dit goed voelt, is dit weinig nodig. Voor deze uitzonderingen is nog wel personeel beschikbaar.
3. Er zijn geen consequenties verbonden aan het liegen.

Daarnaast moet worden opgemerkt dat een controle ook nadelen heeft. Het komt op potentiële katteneigenaren over alsof een asiel hen niet vertrouwt. Vaak blijkt wel dat, indien de kat bij een eigenaar zit en het werkt niet, de eigenaar de kat terugbrengt.

Oplossingen kattenoverschot

Als er een verbod komt op de verkoop van katten op Marktplaats, geven alle asielen aan dat dit een goed idee is.

De volgende maatregelen zijn aan zowel dierenasielen als aan een dierenarts gevraagd::

1. Katten afschieten: hier zijn alle asielen tegen, de dierenarts vindt dat dit alleen moet worden gedaan als het probleem ernstig uit de hand loopt en als andere mogelijkheden niet werken. Ook wordt aangegeven dat:
 - het verschil tussen een huiskat en zwervkat is niet duidelijk
 - het gat dat een doodgeschoten kat achterlaat wordt opgevuld door een andere kat
2. Katten vangen en doden: alle asielen geven aan dat dit ook geen goed idee is. De dierenarts plaatst hier als kanttekening bij dat het wel humaner is dan afschieten, maar dan alleen als het dier echt niet meer te plaatsen is.
Naast dezelfde bezwaren als bij afschot, betekent dit ook dat asielen het drukker gaan krijgen, aangezien zij wettelijk verplicht zijn om de kat twee weken moeten verzorgen voordat zij de kat mogen laten euthanaseren.
3. Katten vangen, castreren en uitzetten: alle asielen en de dierenarts geven aan dat deze manier een van de beste is om het kattenoverschot terug te dringen. De dierenarts geeft hierbij aan dat het belangrijkste is om katten te castreren, dat helpt al heel veel.
4. Katten vangen, castreren en herplaatsen: alle asielen en de dierenarts geven aan dat, indien mogelijk, het beste katten kunnen worden herplaatst in huishoudens of op een boerderij. Hierbij is wel goede informatie aan de eigenaren nodig. Echter, als de kat echt verwilderd is moet deze worden uitgezet. De dierenarts plaatst als kanttekening dat een discussie moet komen of, indien de kat al heel lang in het asiel zit en deze niet te plaatsen is, het niet humaner is om hem te euthanaseren. Het is namelijk ook niet zo dat een kat gelukkig wordt van in een hok zitten.

4. Discussie

Er zijn mogelijk een aantal factoren die van invloed kunnen zijn op de onderzoeksresultaten. Hiermee wordt vervolgens rekening gehouden in de aanbevelingen. Daarnaast worden, waar nodig, de resultaten vergeleken met literatuurbronnen. De besprekingen staan op volgorde van de onderzoeksvragen.

Aantal katten in Nederland

Onderzoek aantal huiskatten in Nederland

Het verschil in het aantal huiskatten volgens de marktonderzoeksbureaus Marketresponse (uitvoerder van de onderzoeken voor de NVG) en TNS Nipo (uitvoerder onderzoeken Dibevo) is erg groot en er is weinig bekend over de gebruikte methode in de verschillende onderzoeken. Verschillen kunnen zijn ontstaan doordat de onderzoeken in verschillende jaren hebben plaatsgevonden. Echter, door de grootte van de verschillen is het onwaarschijnlijk dat alleen het jaartal het verschil verklaart.

Onderzoek aantal katten te koop aangeboden op internet

Het onderzoek van Diepgrond (2012) is gehouden in 2012, het onderzoek van Van Den Brandt en Versteegh (2006) meldt dat 192.642 kittens te koop werden aangeboden in 2006. Hiervoor zijn meerdere mogelijke verklaringen:

1. Het onderzoek van Van Den Brandt & Versteegh (2006) is gehouden over een periode van twee weken in het hoogseizoen. Dit betekent dat het aantal dieren dat is geteld hoger uit kan vallen wanneer over een langere periode is gerekend. (van den Brandt en Versteegh, 2006)
2. Een mogelijkheid is dat in 2012 meer kittens via andere websites (bijvoorbeeld Facebook) worden aangeboden. Hierover zijn geen cijfers bekend en moet worden onderzocht.
3. Diepgrond (2012) hanteert een andere definitie van 'kitten'. In het onderzoek staat niet aangegeven welke definitie van toepassing is, echter, het vermoeden bestaat dat hiermee: katten jonger dan 16 weken, wordt bedoeld. Van den Brandt & Versteegh (2012) hanteert de definitie: katten jonger dan 6 maanden. Hierdoor ligt het aantal kittens in 2012 waarschijnlijk hoger dan uit onderzoek van Diepgrond (2012) blijkt.
4. Door middel van voorlichting kan het aantal aangeboden katten zijn vermindert in de periode 2006-2012. Ook hierover is geen onderzoek bekend en is, in de ogen van de auteurs, een mogelijke verklaring voor het dalende aantal katten op Marktplaats.

Onderzoek zwervkatten in Nederland

Bij de getallen opgegeven in hoofdstuk 3, moet worden opgemerkt dat deze een extrapolatie zijn van cijfers uit een onderzoek in Limburg. Het is daarom niet zeker of deze getallen ook voor de rest van Nederland gelden. Daarnaast is de genoemde schatting van dhr. Jansman (dat 20% van het totaal aantal gevonden katten die als zwervkat worden vermeldt in onderzoeken, in feite een zwervkat is), slechts een schatting. Meer onderzoek is nodig om deze cijfers te verifiëren. Dit wordt op het moment van schrijven gedaan door Alterra Wageningen en het onderzoek is eind 2014 afgelopen.

Uit onderzoek van Genovesi et al (1995), Brickner (2003) en Baker et al., (2005), blijkt dat het aantal katten in stedelijk gebied kan oplopen tot 2000 katten per km². In bos en landelijk gebied komen 5-50 katten per km² voor. (Genovesi et al., 1995; Brickner, 2003; Baker et al., 2005). Uit onderzoek van Kauffer et al (2005) in Frankrijk bleek dat in stedelijke gebieden waar katten worden bijgevoerd, 917 tot 1027 katten per km² zitten. In landelijke gebieden waar werd bijgevoerd is het aantal 171 tot 297 katten per km². (Kauffer et al, 2005). Uit onderzoek van Alterra in Limburg kwamen getallen uit van 2-5 katten per km² in bosgebieden en 17-50 katten per km² in overige gebieden. (Lammertsma et. al,

2011). De verschillen in dichtheid wisselen dus per plaats/land. Dit maakt het moeilijk om op basis van literatuur, een correcte berekening te maken van het aantal zwervkatten in Nederland.

Gegevens respondenten

Het grootste deel van de respondenten (76%) bezit één of meerdere katten. Volgens berekeningen heeft 20% tot 27% van de huishoudens een kat. Vermoedelijk bestaat dit verschil doordat kattenliefhebbers meer geneigd waren de online-enquête in te vullen. Ook is de enquête onder andere verspreidt op speciale kattenpagina's gepubliceerd. Het gros van het publiek van deze kattenpagina's zal zelf katteneigenaar zijn.

Het publiek van deze pagina's bestaat grotendeels uit vrouwen. Ook zijn vrouwen mogelijk meer betrokken bij het onderwerp van de enquête. De scheve verdeling tussen het aantal mannen en vrouwen onder de respondenten is van invloed bij de vraag over verplicht chippen en registreren: van de vrouwen is 72% voor, 15% tegen. Bij de mannen is 55% voor en 24% tegen. Wanneer meer mannen zouden zijn gevraagd, zou het draagvlak voor verplicht chippen waarschijnlijk lager zijn. Daarnaast blijken mannen significant minder overlast te ervaren van katten.

Hoe jonger, hoe meer respondenten. Jongere mensen lijken meer betrokken te zijn bij het onderwerp, maar ook het gebruikte medium (Facebook) voor verspreiding van de enquête is vermoedelijk een oorzaak van het relatief hoge aantal respondenten onder de jongere leeftijdscategorieën. Omdat er maar weinig mensen met spijt reageerden op de enquête, zijn de resultaten over spijt niet significant.

Verplicht chippen, registratie en castratie katten in België

In België is in 2011 het 'Meerjarenplan katten' ingevoerd. Deze wetgeving heeft als doel de kattenpopulatie te verminderen door chippen, registratie en castratie van katten verplicht te stellen. Dit is niet in het onderzoek meegenomen, echter, gezien het raakvlak met het onderwerp en de reacties van respondenten in Nederland, zal dit beleid in dit onderdeel worden besproken. Op de website van de FOD (Federale Overheidsdienst Volksgezondheid Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu) staat informatie over deze wet. Op basis hiervan is een analyse gemaakt door de informatie van de gehouden interviews (zie bijlage IX USB) te vergelijken met de informatie van de FOD.

Uit interviews met asielen en dierenartsen in Nederland blijkt dat zij huiverig zijn voor deze maatregelen, daar controle erg lastig is. Dit is iets wat in België ook wordt erkend. Zij stellen: "Het zal grotendeels gaan om een sociale controle want, met uitzondering van de asielen, de kattenkwekerijen en de dierenartsen, is er momenteel niet echt een controlepunt waar men kan nagaan of het dier geïdentificeerd en geregistreerd is. De nadruk wordt gelegd op de bewustmaking van de burgers." (FOD, 2014).

Deze uitspraak geeft aan dat controle door instanties erg lastig zal blijken. Daarom wordt ingezet op sociale controle door middel van bewustwording. Nederlandse asielen vinden ook dat bewustwording effect zal hebben.

Een ander punt van de Nederlandse asielen is dat zij verwachten dat het aantal katten dat niet gechipt is ('zwervkat' genoemd in de nieuwe regeling) in het asiel zal komen. Dit betekent een stijging van het aantal asielkatten. Op deze vraag geeft de FOD (het volgende antwoord: "Dank zij de identificatie en de registratie kunnen verloren gelopen katten sneller worden terugbezorgd aan hun eigenaar. Wanneer het dier niet geïdentificeerd is en men dus zijn eigenaar niet kan terugvinden, zal het dier beschouwd worden als een zwervdier en zal het kunnen geëuthanaseerd worden eens de reglementaire wachttermijn van twee weken overschreden is." Hierbij moet worden opgemerkt dat

ook in België asielen de vrijheid hebben om te kiezen wat zij met hun katten doen, in de praktijk wisselt de euthanasie per asiel. (FOD, 2014).

Hierbij geven zij aan dat inderdaad alle niet-gechipte katten als zwervdier worden gezien. Evaluatie moet uitwijzen of ook daadwerkelijk een stijging in het aantal asioldieren zal plaatsvinden. (FOD, 2014).

5. Conclusies

Hoeveel katten zijn er in Nederland en hoeveel katten hebben geen eigenaar? Waar en waarom schaffen mensen hun kat aan, was deze aanschaf overdacht en wat zijn redenen om niet meer voor de kat te zorgen? In welke mate is er draagvlak voor de maatregelen die o.a. de Sophia-Vereeniging voorstelt om de kattenproblematiek op te lossen? Uit de resultaten worden conclusies getrokken die antwoorden geven op de hoofdvragen.

Aantal katten in Nederland

Met 2.877.000 katten in huishoudens, 258.000 zwervkatten, en 57.500 asielkatten komt het totale aantal katten uit op ongeveer 3,2 miljoen katten. Voor het berekenen van het totaal zijn de katten op internet (224.000) niet meegenomen in de berekening, omdat deze vallen onder huiskatten. De aantallen zwerv- en asielkatten zijn gemiddelden van de schattingen.

Van de 3,2 miljoen katten heeft ongeveer 90% een eigenaar, hiervan wordt naar schatting 8% (7% van het totaal aantal katten) te koop aangeboden op advertentiesites als Marktplaats. Deze sites zijn daarmee een belangrijk medium waarop katten verkocht worden. Het aanbod in katten op deze site is zelfs groter dan het aanbod in het asiel.

Bijna één op de tien katten zwervt op straat (8%) of zit in een asiel (2%). Gesteld kan worden dat naar schatting bijna 10% van de kattenpopulatie 'overtollig' is.

Het is opvallend dat het verschil tussen het aantal binnenkomende en het aantal uitgaande katten in het asiel afneemt. Als deze trend zich doorzet, zal rond 2015 het aantal in het asiel binnengebrachte katten gelijk zijn aan het aantal katten dat het asiel verlaat. Het overschot in het asiel neemt dan niet verder toe. Echter, het betekent niet dat er minder katten zijn, de wisseling van eigenaar vindt mogelijk plaats via een andere weg, bijvoorbeeld via internet.

Beweegredenen en gedrag katteneigenaren

Mensen nemen meestal een kat voor zichzelf (78%). De gezelligheid, warmte en het plezier dat de kat biedt, is de belangrijkste reden voor aanschaf (84%). De top drie plaatsen waar mensen hun kat aanschaffen, zijn:

- Opvangcentrum of asiel (26%)
- Bij familie, vrienden of bekenden met een nestje (22%)
- Verkoopplaats als Marktplaats (19%)

Ongeveer tweederde van de katteneigenaren heeft de kat binnen een maand in huis. Mogelijk is het grote aanbod van katten de reden dat mensen snel overgaan tot de aanschaf. Een impulsieve aanschaf leidt er echter niet toe dat de kat op straat of in het asiel belandt. Een impulsieve aanschaf is daarom niet per se nadelig voor de kat.

Wanneer een kat komt aanlopen, is gekregen of is overgenomen wordt het snelst besloten de kat te houden (12% van de kattenbezitters kreeg hun dier op deze manier). Ook wanneer een kennis een nestje heeft, wordt impulsief besloten een kitten over te nemen. Daarna volgt het asiel als herkomst van impulsaankopen, op de voet gevolgd door advertentiesites als marktplaats. Mensen die hun kat zoeken bij fokkers of rasverenigingen, zoeken langer naar een geschikte kat.

Verreweg het grootste deel van de respondenten wist voor aanschaf aan de kat wat ze te wachten stond: 83% heeft eerder een kat gehad en het is daarmee aannemelijk dat ze de consequenties wat betreft de verzorging kennen. Eén op de twintig schaft een kat aan zonder zich te verdiepen in de verzorging van de kat.

Impulsiviteit en de mate van verdieping voor aanschaf zijn niet van invloed op de reden dat de kat op straat of in het asiel belandt. Dit is vaak het gevolg van (onvoorziene) omstandigheden in het leven van de eigenaar, zoals een veranderende gezinssituatie of een ontstane allergie. Daarnaast speelt probleemgedrag van de kat (agressie, onzindelijkheid) een rol.

Draagvlak voor oplossingen van het kattenoverschot

Er is veel draagvlak voor diervriendelijke maatregelen (verplichte castratie, verplicht chippen, TNR, vangen en herplaatsing van zwervkatten en voorlichting) om het kattenoverschot terug te dringen, mits de volgende factoren worden meegenomen in de campagne: er moet een uitzondering komen op de regel, zodat onder bepaalde omstandigheden wel met katten kan worden gefokt. Hierbij gaat het om een uitzondering van castratie voor fokkers van zowel raskatten als gewone katten. Ook wordt aangegeven dat controle op zowel castratie, chippen en registratie erg lastig zal zijn, waardoor eventuele wetgeving niet kan worden gehandhaafd. Om deze reden kan een verbod op steun rekenen, mits een manier wordt gevonden om deze te handhaven. Echter, aangezien ook experts aangeven dat zij niet weten hoe dit zou moeten worden gecontroleerd, zal dit erg lastig worden. In België is sinds 2011 de wet 'meerjarenplan katten' ingevoerd. Vanaf 2016 is ook castratie, chippen en registratie van katten verplicht. Om dit te controleren, wordt ingezet op sociale controle. Aangezien dit alleen kan worden bereikt door middel van voorlichting, rijst de vraag of de doelen van deze wet ook niet door middel van alleen voorlichting kan worden bereikt. Daarnaast kost ook de uitvoering veel geld, waarvoor asielen verantwoordelijk worden. Asielkatten zullen hierdoor veel duurder worden en de kans is dan groot dat mensen hun kat niet meer bij een asiel zullen aanschaffen vanwege de hoge prijs. Ondanks in de eerste instantie grote steun bij het publiek is verplichte castratie, chippen en registratie dus waarschijnlijk niet haalbaar.

Asielen zijn geen voorstander van vroegcastratie. Dit komt omdat de risico's van anesthesie bij de vroegcastratie als grootste probleem wordt ervaren. Ditzelfde bezwaar wordt ook door dierenartsen genoemd. De ervaringen met castratie op de leeftijd van vijf à zes maanden zijn over het algemeen goed, waardoor vroegcastratie niet altijd noodzakelijk is. Dit geldt niet voor alle asielen, door slechte ervaringen heeft een cultuuromslag plaatsgevonden. Bij één asiel is deze bezig met een proef betreffende vroegcastratie. Hierdoor is vroegcastratie nog een onderwerp waar niet ieder asiel en vele dierenartsen niet voor open staan.

Asielen geven ook aan dat het voor hen niet mogelijk is om een kitten tot de leeftijd 12 – 16 weken bij de moeder te houden i.v.m. ziektedruk en kosten. Hier is ook weinig tot geen verandering bij mogelijk, gezien de beperkte middelen die zij tot hun beschikking hebben. Aangezien asielen ook beperkte middelen hebben betreffende personeel, is (na)controle niet mogelijk. In de interviews is dit uitgebreid na te lezen.

De verkoop van katten in dierenspeciaalzaken wordt als ongewenst beschouwd. Ook is een meerderheid van de Nederlanders voor een verbod van verkoop van katten op advertentiesites zoals bijvoorbeeld Marktplaats, waarschijnlijk omdat zij advertentiesites associëren met impulsaankopen wat betreft dieren. Echter, er is geen verband tussen aankoop van de kat op advertentiesites en impulsaankoop. Aangezien geen verband is gevonden, rijst de vraag wat een verbod op dergelijke websites toevoegt.

6. Aanbevelingen

De kattenpopulatie moet worden teruggebracht met 10% om te zorgen dat er geen kattenoverschot meer is in Nederland. Het aantal katten kan worden teruggebracht, maar daarvoor moeten de juiste maatregelen op de juiste manier worden uitgevoerd.

Geen verbod op marktplaats

In tegenstelling tot wat vaak gesuggereerd wordt, worden er relatief weinig impulsaankopen gedaan op advertentiesites als Marktplaats. Impulsaankopen zijn daarnaast niet de oorzaak van het kattenoverschot. Hoewel een groot deel van de respondenten voor een verbod op dergelijke advertentiesites is, wordt aanbevolen de plannen voor een verbod niet door te zetten.

Bijna één op de vijf katteneigenaren schaft zijn kat aan op een advertentiesite en 7% van het totaal aantal katten wordt op marktplaats aangeboden. Door een verbod verdwijnt dit grote aanbod niet, alleen het medium vervalt. Verkopers zullen via een andere weg de katten blijven verkopen. Een verbod kan een averechts effect hebben, omdat het onbekend is hoe aanbieders dan hun kat wegdoen.

Verkopers kunnen ook hun kat aanbieden op Social Media, bijvoorbeeld in gesloten Facebookgroepen. Omdat men (in sommige gevallen) lid moet zijn van een groep om de inhoud te kunnen zien, is hier weinig controle mogelijk. Dit in tegenstelling tot een site als Marktplaats, waartoe iedereen toegang heeft en de systeembeheerders kan inlichten over misleidende of illegale advertenties.

Verplichte castratie

Een groot deel van de Nederlanders is voor verplichte castratie van katten. Wel geven ze daarbij aan dat er bepaalde uitzonderingen moeten worden gemaakt, of dat het verbod uiteindelijk moet worden opgeheven om te voorkomen dat de katten in Nederland uitsterven.

België start met het verplicht stellen van castratie voordat een kat verhandeld wordt. Het wordt aangeraden om goed op de hoogte te blijven van de invoer van de nieuwe maatregelen en te wachten op de evaluatie van het beleid. Indien blijkt dat controle mogelijk is en de uitkomsten van het beleid zijn positief (d.w.z. het kattenoverschot is verminderd en asielen ervaren geen nadelen van het beleid), kan worden begonnen met lobbyen voor invoer van soortgelijk beleid in Nederland. Ten eerste zorgt dit dat, indien het beleid een succesverhaal wordt, er minder weerstand ontstaat en onderbouwde argumenten kunnen worden gegeven bij weerstand van critici. Ook wordt geleerd van fouten die in België zijn gemaakt, waardoor eventuele uitvoering van soortgelijk beleid in Nederland soepeler kan worden geregeld. Tenslotte kan na de evaluatie ook worden gekeken of dezelfde doelen in België met eventuele andere middelen dan juridische middelen (bijvoorbeeld door middel van communicatie) ook konden worden behaald, waardoor het misschien niet nodig is om te wachten tot de politiek kattenbeleid op de agenda wil zetten.

Als alternatief voor het (direct) invoeren van wetgeving voor verplichte castratie, is het doorgaan met voorlichting over het kattenoverschot van belang. Daarnaast kunnen voorlichtingscampagnes worden uitgebreid: mensen kunnen meer voorgelicht worden over het belang van castratie i.v.m. ziektes als leukemie en kattenaids. Uit interviews blijkt dat veel onbekend is over de gevolgen van deze ziektes. Echter, nadat mensen eenmaal de gevolgen hebben meegemaakt, zijn zij vaak voorstander van castratie. Door voorlichting over het risico op ziektes, kiezen waarschijnlijk meer mensen voor castratie.

Verplicht chippen en registreren

Verplicht chippen en registreren kan op veel steun rekenen. Verplicht chippen en registratie kan leiden tot een vermindering van het kattenoverschot, omdat er kosten voor de eigenaar aan verbonden zijn. Daarnaast kunnen zwervende huiskatten teruggebracht worden naar hun eigenaar. Echter, controle op de naleving van het verplicht chippen is moeilijk.

Daarom wordt aanbevolen mensen voor te lichten over de voordelen van chippen om mensen ertoe te zetten hun kat te chippen, en ook heel belangrijk, juist te registreren. Zoals te lezen in de interviews blijkt dat vooral dit laatste een probleem is.

Een sterke aanbeveling is te lobbyen voor een centraal register waarin de registratie wordt bijgehouden, zodat versnippering van data voorkomen wordt. Hierdoor wordt in één opslag duidelijk hoeveel geregistreerde katten er in Nederland zijn en waar deze verblijven.

Zwerfkatten

Er is veel weerstand op het doden van zwerfkatten, met name op het afschieten van zwerfkatten. Nederlanders geven de voorkeur aan diervriendelijke opties.

Zwerfkatten vangen en herplaatsen in huishoudens kan op de meeste steun rekenen, maar is niet mogelijk voor alle katten. Ook zal dit niet altijd leiden tot een vermindering van het overschot.

De TNR-methode is een methode die bewezen is en steun geniet. Daarom wordt aangeraden om actie te blijven voeren om deze methode zo veel mogelijk te kunnen gebruiken.

In het geval dat herplaatsing in huishoudens niet mogelijk is of de TNR-methode niet afdoende werkt, is het aanbevolen zwerfkatten te euthanaseren om het kattenoverschot omlaag te brengen. Hiervoor zou dan wel een ontheffing nodig moeten zijn. Dit zorgt o.i. voor een meer humanitaire oplossing dan afschot, aangezien dierenartsen zorgen dat de dood snel en pijnloos is.

Voorlichting

Eén op de twintig verdiept zich niet in de verzorging van de kat voordat zij een kat aanschaffen. Daarnaast blijkt dat bijna 12% niet actief op zoek was naar een kat, maar besloot de kat te houden nadat zij deze hadden gevonden, gekregen of overgenomen, of nadat de kat zelf was komen aanlopen. Het is aanbevolen om de voorlichting over het nemen van katten vooral op deze groepen te richten.

Vroegcastratie

Gezien de bezwaren van asielen en dierenartsen betreffende vroegcastratie, is het aan te bevelen vroegcastratie niet aan te dragen als oplossing voor het kattenoverschot. Aangezien aan vroegcastratie nog een aantal bezwaren zitten, is verder onderzoek belangrijk. In Rijswijk wordt een proef gedaan. Als uit evaluatie hiervan blijkt dat de voordelen zwaarder wegen dan mogelijke risico's, is het aan te raden om dan naar asielen te communiceren dat zij vroegcastratie veilig kunnen gebruiken. Naar verwachting zal dit onderzoek zwaarwegende argumenten geven waardoor de animo voor een cultuuromslag kan stijgen.

Uit interviews blijkt dat strengere wetgeving betreffende de leeftijd dat kittens bij de moeder weg mogen, haken en ogen zitten. Bij de lobby voor strengere wetgeving, is het daarom aan te bevelen om hierbij wel om een uitzondering te vragen voor asielen i.v.m. de ziektedruk en de kosten.

Aanvullend onderzoek

Op het moment van schrijven zijn nog geen harde feiten beschikbaar betreffende het aantal zwervkatten in Nederland. Daarom wordt aangeraden om het onderzoek van de Universiteit Wageningen af te wachten. Dit onderzoek is eind 2014 afgerond. Op basis hiervan kan vervolgens exacte informatie betreffende het aantal katten worden gegeven. Om de cijfers over online kattenverkoop te actualiseren en de verkoop van katten op social media bij de cijfers te betrekken, wordt aangeraden het onderzoek van Van Den Brandt & Versteegh opnieuw uit te voeren.

Literatuur

Baarda D.B. en M.P.M. De Goede (2006) Basisboek Methoden en Technieken. Noordhoff Uitgevers Groningen, Houten.

Baker, P.J. A. J., Bentley, R.J., Harris, A. & Harris S. (2005). *Impact of predation by domestic cats *Felix catus* in an urban area*. Mammal review 35 (3 & 4): 302-312.

Van Den Brandt, H. & Versteegh, J. (2006). *Dieren geDownload: een onderzoek naar handel in en aanbod van gezelschapsdieren via internet*. Hogeschool van Hall Larenstein Leeuwarden.

Brickner, I. (2003). *The impact of domestic cat (*Felix catus*) on wildlife welfare and conservation: a literature review, with a situation summary from Israel*. Tel Aviv University.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2014). Aantal inwoners in Nederland. Gevonden op 21 februari, 2014, op www.cbs.nl

Centraal Bureau voor de Statistiek (2014₁). Gemeentelijke indeling op 1 januari 2014. Gevonden op 26 juni, 2014, op www.cbs.nl

De Cock Buning, T., De Brauw, C., Hopster, H., Pompe, V. (2012). *Denken over Dieren: inventarisatie van publiekswaarden en verwachtingen van praktijken in 2011*. Athena Instituut & Vrije Universiteit Amsterdam.

Copper, A. (2009). Kattenleger zaait verwarring. Gevonden op 27 februari, 2014, op www.journalistiekenennieuwemedia.nl

Dibevo (2014) Huisdieren in Nederland. Gevonden op 29 april 2014, op www.dibevo.nl

Diepgrond, D. (2012). *Aangeboden: kittens op Marktplaats*. Sophia Kattenbond, Amsterdam

Dierenbescherming (2006) Jaarverslag 2005. Gevonden op 30 april 2014, op www.dierenbescherming.nl

Dierenbescherming (2007) Jaarverslag 2006. Gevonden op 30 april 2014, op www.dierenbescherming.nl

Dierenbescherming (2008) Jaarverslag 2007. Gevonden op 30 april 2014, op www.dierenbescherming.nl

Dierenbescherming (2009) Jaarverslag 2008. Gevonden op 30 april 2014, op www.dierenbescherming.nl

Dierenbescherming (2010) Jaarverslag 2009. Gevonden op 30 april 2014, op www.dierenbescherming.nl

Dierenbescherming (2011) Jaarverslag 2010. Gevonden op 30 april 2014, op www.dierenbescherming.nl

Dierenbescherming (2012) Jaarverslag 2011. Gevonden op 30 april 2014, op www.dierenbescherming.nl

Dierenbescherming (2013) Jaarverslag 2012. Gevonden op 30 april 2014, op www.dierenbescherming.nl

Dierenbescherming (2013₁) Verplicht chippen katten helpt WEL bij terugdringen aantal zwervkatten. Gevonden op 2 maart 2014, op www.dierenbescherming.nl

FOD (2010). *Overlegvergadering met de dierenasielen in verband met het meerjarenplan Katten*. Gevonden op 19 juni, 2014, op www.groenkennisnet.nl

FOD (2014). *Veelgestelde vragen van de asielen*. Gevonden op 19 juni, 2014, op www.health.belgium.be

Genovesi, P., Besa, M. & Toso, S. (1995). Ecology of feral cat *Felis catus* population in an agricultural area of Northern Italy. *Wildlife Biology* 1: 233-237

Group, T.C. (2011). *Cat neutering practices in the UK*. *Feline Medicine And Surgery* 8, 15-21.

Hedlund, C.S. (2002) *Surgery of the reproductive and genital systems*. Small animal surgery. Missouri, Mosby. 610-674.

Hogeschool Utrecht (2014) Beoordelen Informatiebronnen. Gevonden op 24 april 2014, op www.bibliotheek.hu.nl

Jansman, H. (2011). Jacht op zwervkat geopend. Gevonden op 25 februari, 2014, op www.spitsnieuws.nl

Joyce, A. & Yates, D. (2011). *Help stop teenage pregnancy! Early-age neutering in cats*. *Journal of Feline Medical Surgery* 13, 3-10.

Lammertsma, D.R., Janssen, R., van den Hout, J. & Jansman, H. (2011). *Huiskatten in natuurgebieden; kan TNR hybridizatie met de Wilde kat voorkomen?*. Wageningen, Alterra

Leenstra, F. en F. Neijenhuis (2009) Indicatoren voor dierenwelzijn en diergezondheid. Gevonden op 7 maart 2014, op edepot.wur.nl/8534

LICG(2014) Chippen en registreren. Gevonden op 2 maart 2014, op www.licg.nl

Niewold, F.J.J. (1986). *Voedselkeuze, terreingebruik en aantalsregulatie van in het veld opererende huiskatten *Felis catus* L.* *Lutra* 29: 145-185

Overgaauw P.A.M. B. Beekhof, N. Borst, E. Gubbels, T.P.A. Megens, A. Ploeg, M.M.E.M. Teurlings, K.J.C. Verhoeven, E. Virginia (2011) Feiten & Cijfers Gezelschapsdierensector 2011. Gevonden op 8 maart 2014, op edepot.wur.nl

Peeters, A.H.K.A., Porters, Bols, P.E.J., Nelissen, M., N., Moons, C.P.H., de Rooster, H. & Polis, I. (2012). *Anesthesie van kittens; een literatuuroverzicht met nadruk op mogelijkheden in België*.

Porters, N., Moons, C.P.H., de Rooster, H. & Polis, I. (2012). *Effect van castratie op jonge leeftijd op de gezondheid en het dierenwelzijn bij katten*. Vakgroep Geneeskunde en klinische biologie van kleine huisdieren, faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Gent.

Schaefers-Okkens, A.C. & Overgaauw, P.A.M. (2007). *Neutralisatie van pups en kittens op zeer jonge leeftijd*. Tijdschrift voor Diergeneeskunde 132: 801-802

Sophia-Vereeniging (2014) Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren. Gevonden op 14 februari 2014, op www.sophia-vereeniging.nl

Sophia-Vereeniging, (2014) Vroegcastratie voorkomt overschot katten. Gevonden op 17 maart 2014, op www.sophia-vereeniging.nl

Stray Animal Foundation Platform (2013). Zwerfdieren – oplossingen. Gevonden op 25 februari, 2014, op www.stray-afp.org

De Vocht, A. (2009) *Basishandboek SPSS 17, SPSS statistics*. Utrecht: Bijleveld press.

Bijlage I: Aantal asielkatten - jaarverslagen Dierenbescherming

In deze bijlage worden berekeningen gegeven van het aantal katten in dierenasielen. Ook wordt informatie betreffende deze aantallen gegeven, evenals een bijbehorende uitleg over deze getallen.

Tabel 8: Aantallen asielkatten van 2003 t/m 2008 in alle Nederlandse asielen. (Cijfers uit jaarverslagen 2003 t/m 2008)

Jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Zwerfdieren	30441	32119	33953	33697	38135	40023
Afstandsdieren	10348	9592	8872	8904	9050	9017
Retour na plaatsing	2152	2378	2482	2514	2566	2580
In beslag genomen	358	423	447	402	379	487
Uitwisseling	-	369	650	663	706	512
Geboren	451	767	911	630	1128	1052
Overig	1219	772	339	425	880	464
Totaal in	44969	46051	47654	47235	52844	54135
Retour eigenaar	4021	4102	4309	4476	4791	5269
Geplaatst	33272	32159	35428	35541	39088	41499
Overleden	1306	1944	755	1370	1754	1647
Euthanasie	3829	3522	4782	4032	4497	4293
Uitwisseling etc.	-	654	542	647	561	620
Overig	1120	962	1062	671	849	949
Totaal uit	43548	43.343	46878	46737	51540	54277

(Dierenbescherming, 2003 - 2008)

In tabel 8 is te lezen hoeveel dieren in de asielen zijn gekomen en hoeveel eruit zijn gegaan. In tegenstelling tot de voorgaande jaren, worden de cijfers over opvang vanaf 2009 niet geëxtrapoleerd naar het totale aantal asielen in Nederland. Uitsluitend de cijfers van asielen aangesloten bij de Dierenbescherming (53 asielen), worden gepresenteerd. Zie deze cijfers in de tabel hieronder

Tabel 9: Aantallen asielkatten van 2008 t/m 2012 in de asielen van de Dierenbescherming.

Jaar	2008 ¹	2009	2010	2011 ²	2012 ³
Zwerfdieren	22033	20673	24789	24107	21661
Afstandsdieren	4845	5192	5814	5592	4511
Verwilderd	166	331	541	1156	959
Retour na plaatsing	1347	1489	1789	1759	1461
Uitwisseling	333	344	393	598	551
In beslag genomen	314	35	75	105	32
Huisuitzetting	107	226	471	313	508
Geboren	622	624	893	852	922
Totaal in	29767	28914	34765	34482	30605
Retour eigenaar	2867	2794	3376	3373	2947
Geplaatst	22926	21835	25878	25519	23075
Verwilderd	99	156	230	907	1019
Uitwisseling	348	318	496	593	534
Euthanasie	2307	2429	2534	2378	2141
Overleden	880	668	961	1030	822

Anders	483	373	364	466	237
Totaal uit	29910	28573	33839	34266	30775

¹ 2008: Dezelfde asielen als in 2009 werden geanalyseerd.

² 2011: Op moment van het verwerken van de data ontbraken de gegevens van vijf asielen. Om vergelijkingen tussen de jaren mogelijk te maken, zijn voor deze locaties de gegevens van 2010 meegenomen in de analyse. In 2012 was er in totaal minder capaciteit beschikbaar door nieuwbouw en verbouwingen. Dieren zijn in overleg elders opgevangen en daardoor niet opgenomen in dit overzicht.

³ 2012: Totaal 51 asielen (exclusief Amersfoort omdat het asiel gesloten was)
(Dierenbescherming, 2013)

Bij de gegevens van 2008 uit voorgaande paragrafen is een overlap: zowel geëxtrapoleerde cijfers voor alle asielen als niet-geëxtrapoleerde cijfers van alleen de asielen van de Dierenbescherming zijn verkregen. Aan de hand van deze informatie over het jaar 2008 wordt berekend hoe de aantallen van de asielen van de Dierenbescherming zich verhouden tot alle asielen in Nederland. Daarna kunnen de gegevens van 2009 t/m 2012 worden geëxtrapoleerd tot cijfers van alle Nederlandse asielen. Wel moet er hierbij rekening gehouden worden met het feit dat de uitkomsten op schattingen berusten, omdat slechts over één jaar kan worden vergeleken.

Tabel 10: De verhouding tussen aantallen in de asielen van de Dierenbescherming en alle asielen in Nederland.

	Alle Nederlandse asielen	Asielen Dierenbescherming	Percentage DB in verhouding tot totaal asielen
Zwerfdieren	40023	22033	55,1%
Afstandsdieren	9017	4845	53,7%
Verwilderd	-	166	-
Retour na plaatsing	2580	1347	52,2%
In beslag genomen	487	314	65,7%
Huisuitzetting	-	107	-
Uitwisseling	512	333	65,0%
Geboren	1052	622	59,1%
Overig	464	-	-
Totaal in	54135	29767	55,0%
Retour eigenaar	5269	2867	54,4%
Geplaatst	41499	22926	55,2%
Verwilderd	-	99	-
Overleden	1647	880	53,4%
Euthanasie	4293	2307	53,7%
Uitwisseling etc.	620	348	56,1%
Overig	949	483	50,9%
Totaal uit	54277	29910	55,1%

Opvallend is dat uit de tabel blijkt dat er meer uitwisseling is in de asielen van de Dierenbescherming is dan in de overige asielen. Mogelijk komt dit door de betere samenwerking tussen asielen van de Dierenbescherming in vergelijking met andere asielen. Ook in beslag genomen dieren komen vaker terecht in asielen van de Dierenbescherming.

Bijlage II: berekening aantal zwurfkatten in Nederland

Allereerst wordt uiteengezet welke bronnen wel en niet zijn opgenomen in dit onderzoek. Vervolgens wordt duidelijk gemaakt wat de valkuilen zijn bij onderzoek naar zwurfkatten. Hierna wordt een indicatie gegeven van het aantal zwurfkatten in Nederland op basis van een berekening. Tenslotte wordt aangegeven waarom deze getallen wel/niet betrouwbaar zijn.

Gegevens over zwurfkatten

Op internet zijn vele bronnen te vinden over het aantal zwurfkatten. Deze bronnen variëren van blogs van particulieren tot schattingen van de stichting Zwurfkatten tot wetenschappelijk onderzoek van Alterra Wageningen. Hierbij zijn de blogs van particulieren weggelaten, omdat deze vaak gebruik maken van informatie welke uit een bron komt die (door de auteurs) niet kan worden beoordeeld. Daarnaast kan een bron niet betrouwbaar zijn, omdat deze bron alleen spreekt op basis van schatting waarbij een duidelijke grondslag ontbreekt.

Stray AFP (Animal Foundation Platform) is een organisatie die zich bezig houdt met hulp aan zwurfkatten en informatie over deze dieren. Zij houden ook cijfers bij van het aantal zwurfkatten, echter, ook Stray AFP geeft aan dat het exacte aantal zwurfkatten in Nederland onduidelijk is. (Stray-afp.org, 2013).

De stichting Zwurfkatten houdt op lokaal niveau het aantal zwurfkatten bij. Echter, ook zij geven aan dat het hierbij gaat om schattingen. Deze schattingen wordt gemaakt op basis van meldingen door burgers, het gemiddelde aantal inwoners van een stad en de geografische kenmerken van het gebied. Dit heeft een nadeel, namelijk dat geen exacte aantallen bekend zijn. Om deze reden kan niet met zekerheid worden vastgesteld of bijvoorbeeld in de gemeente Rotterdam daadwerkelijk 30.000 zwurfkatten zijn of dat er 10.000 zwurfkatten rondlopen. (Copper, 2009). Indien dit getal klopt, zal het totale aantal zwurfkatten in Nederland fors hoger liggen dan blijkt uit overige berekeningen. Dit komt omdat, als alleen al in de gemeente Rotterdam 30.000 zwurfkatten aanwezig zijn, kan worden aangenomen dat het aantal zwurfkatten in andere gemeenten ook in de tienduizenden loopt. Met 403 gemeenten op 1 januari 2014 (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014), komt dit neer op ten minste 4.110.000 zwurfkatten (uitgaande van 30.000 in de vier grote steden, een kleiner aantal (10.000) in overige gemeentes). Echter, zoals vermeld, is dit gebaseerd op een zeer grove schatting en vele aannames. Hierdoor is dit getal niet betrouwbaar, het geeft slechts een indicatie dat het aantal zwurfkatten hoger ligt dan de hieronder berekende aantallen zwurfkatten (tussen de 130.845 en de 384.347).

Alterra Wageningen heeft ook onderzoek gedaan naar het aantal zwurfkatten. In dit geval is het onderzoek gedaan in de provincie Limburg. Het doel van dit onderzoek was om te zien of het gevaar van hybridisatie (kruising van twee diersoorten met als risico dat deze diersoorten verdwijnen en alleen kruisingen overblijven) bestaat tussen zwurfkatten en de Wilde Kat (*Felix silvestris*). Tijdens dit onderzoek was het ook van belang om uit te vinden wat het aantal verwilderde katten/zwurfkatten in Limburg is. Om deze reden is gezocht in (de omgeving van) het Vijlenerbos in Zuid-Limburg. Deze informatie is betrouwbaar omdat deze exacte getallen weergeeft. Daarnaast geeft deze bron ook advies voor toekomstig onderzoek. (Lammertsma et. al, 2011).

Op het moment van schrijven voert Universiteit Wageningen, in opdracht van Stray AFP, een landelijk onderzoek uit naar het aantal zwurfkatten in Nederland. Naar verwachting is dit onderzoek eind 2014 afgerond. (van Nijkerk et al, 2014).

Praktische problemen bij onderzoek naar zwurfkatten

Bij onderzoek naar zwurfkatten zijn enkele problemen. Hierbij gaat het, los van de kosten, vooral om praktische zaken. Deze problemen zijn:

1. Definitie zwurfkat
2. Verschil kat met eigenaar en kat zonder eigenaar is niet te zien
3. Immigratie van katten en voederplaatsen

1: Definitie zwurfkat

Per plaats kan de definitie van 'zwurfkat' verschillen. Om het onderzoek leesbaar te houden, wordt in dit onderzoek met 'zwurfkat' bedoeld: een kat zonder eigenaar of nakomelingen van katten zonder eigenaar. Echter, zoals in de begrippenlijst te lezen is (zie Bijlage VI), moet onderscheidt worden gemaakt tussen 'zwurfkat' en 'verwilderde kat'. Per onderzoek en per regio kunnen deze begrippen verschillen.

2: Verschil kat met eigenaar en kat zonder eigenaar is niet te zien

Om te kunnen meten waar de kat zich bevindt, is het een optie om de kat een zender om te doen. Deze zender slaat informatie op over waar katten zich naar toe verplaatsen, zodat de leefgebieden van de desbetreffende kat in kaart kunnen worden gebracht. Tijdens onderzoek op Vlieland bleek dat niet alleen zwurfkatten maar ook huiskatten een zender om hebben gekregen (Niewold, 1986). Hier was door de eigenaar over geklaagd. Het probleem was dat aan het uiterlijk van de kat niet altijd kan worden gezien of het om wilde katten gaat of om huiskatten. Het is niet verplicht om katten te chippen, waardoor een onderzoeker van een gevangen kat niet kan controleren of het gaat om een zwervende huiskat zonder chip, of daadwerkelijk om een zwurfkat.

3: Immigratie van katten en voederplaatsen

Indien een zwurfkat wordt gevangen of gedood, is de ruimte waar deze kat rondzwierf onbezet. Andere katten kunnen gebruik maken van de afwezigheid van de kat. Hierdoor is er een probleem met immigratie in een bepaald gebied waar zwurfkatten voorkomen. Het gevolg is dat het aantal katten in een gebied gelijk blijft en in een ander gebied minder wordt, tenzij hier ook sprake is van immigratie. Dit maakt onderzoek lastig, aangezien alle gebieden tegelijk moeten worden gemonitord om een exacte telling te kunnen houden en wordt voorkomen dat een kat dubbel wordt geteld. Dit probleem wordt versterkt door de aanwezigheid van voederplaatsen. Deze plaatsen trekken katten uit de omgeving aan, waardoor het aantal katten in dit lokale gebied hoger is dan op andere plaatsen. Dit maakt het extrapoleren van gegevens erg moeilijk. (Lammertsma et. al, 2011).

Indicatie aantal zwurfkatten

Om een indicatie te geven van het aantal zwurfkatten in Nederland, wordt uitgegaan van de berekening van Lammertsma et. al (2011). Dit omdat Limburg op het moment van schrijven het enige gebied is waar de Nederlandse omstandigheden betrouwbaar zijn onderzocht. Hierbij is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:

- Het aantal katten in bosgebieden is 2-5 katten per km² (Lammertsma et. al, 2011)
- Het aantal katten in overige gebieden is 17-50 katten per km² (Lammertsma et. al, 2011)
- De oppervlakte bos in Nederland is 345.380ha (3.452,8km²) (CBS, 2014₁)
- De oppervlakte overige gebieden in Nederland is 3.808.27ha (38.089,27km²) (CBS, 2014₁)

Op basis van deze gegevens, zijn de in tabel 11 weergegeven aantallen zwurfkatten in Nederland berekend:

Tabel 11: Aantal zwurfkatten in Nederland

Populatie zwurfkatten in Nederland	
Bos minimaal: 6.708	Bos maximaal: 17.269
Overige gebieden minimaal: 647.518	Overige gebieden maximaal: 1.904.464
Totaal minimaal aantal zwurfkatten: 654.226.	Totaal maximaal aantal zwurfkatten: 1.921.733.
Gemiddeld aantal zwurfkatten	1.287.980.

Deze berekening is niet geheel betrouwbaar omdat ook huiskatten worden meegerekend in de eerste berekening. Hugh Jansman (Alterra) vermeldde dat naar schatting 80% van de zwurfkatten waarschijnlijk huiskat is. (Jansman, 2011). Rekening houdend met deze correctie, wordt in tabel 12 aangegeven hoeveel zwurfkatten hier daadwerkelijk zijn.

Tabel 12: Aantal zwurfkatten in Nederland, gecorrigeerd voor huiskatten die buiten lopen

Populatie zwurfkatten, gecorrigeerd voor huiskatten	
Minimaal 130.845 zwurfkatten	Maximaal 384.347 zwurfkatten
Gemiddeld aantal zwurfkatten	257.596

In het onderzoek van Lammertsma et al (2011) wordt ook gesproken over het aantal gevonden zwurfkatten dat TNR heeft ondergaan. Hoewel dit geen betrekking heeft op dit onderzoek, is ter informatie wel de getallen in onderstaande tabel weergegeven:

Tabel 13: Aantal zwurfkatten in Nederland dat TNR heeft ondergaan, inclusief correctie voor huiskatten

Populatie zwurfkatten in Nederland met TNR	
Bos minimaal: 671	Bos maximaal: 1727
Overige gebieden minimaal: 210.443	Overige gebieden maximaal: 624.563
Totaal minimaal aantal zwurfkatten met TNR: 211.114	Totaal maximaal aantal zwurfkatten met TNR: 626.290
Populatie zwurfkatten in Nederland met TNR, gecorrigeerd voor huiskatten	
Minimaal bos: 134	Maximaal bos: 345
Minimaal overige gebieden: 42.089	Maximaal overige gebieden: 123.790
Totaal minimaal aantal zwurfkatten met TNR, gecorrigeerd voor huiskatten: 42.223	Totaal maximaal aantal zwurfkatten met TNR, gecorrigeerd voor huiskatten: 124.135

Bijlage III: enquêtevragen

Geachte lezer,

Uit naam van de Sophia-Vereeniging doen wij een onderzoek naar katten in Nederland.

Door onderstaande vragen in te vullen, draagt u bij aan het verbeteren van kattenwelzijn en het verminderen van overlast door katten. Het invullen van de vragenlijst duurt 2 tot 5 minuten en u maakt kans op een leuke prijs. U kunt deze enquête anoniem invullen.

Hartelijk dank voor uw medewerking, namens Martijn en Sabine.

Vraag 1: Bent u een kattenbezitter?

☐ Ja (ga naar onderdeel A: Uw kat)

☐ Nee (ga naar onderdeel B: Katten algemeen)

Onderdeel A: Uw kat

Indien u meer dan één kat heeft, vragen wij u één van uw katten te kiezen en aan de hand van dit huisdier de vragen van onderdeel A te beantwoorden.

Vraag 2: Waar heeft u uw kat aangeschaft?

☐ In de dierenwinkel

☐ Bij/via een rasvereniging

☐ Via een verkoopsite

☐ De kat kwam aanlopen

☐ Bij een opvangcentrum/asiel

☐ Bij vrienden/familie/kennissen met een nestje

☐ Anders, namelijk

Vraag 3: Voor wie is de kat aangeschaft? (meerdere antwoorden mogelijk)

☐ Voor mezelf

☐ Voor de kinderen

☐ Voor mijn partner

☐ Voor de kat, om het dier een beter leven te bieden

☐ Anders, namelijk

Vraag 4: Deze persoon/personen wilde(n) een kat: (meerdere antwoorden mogelijk)

☐ Omdat de kat mooi was

☐ Omdat de kat lief was

☐ Om de kat een beter leven te bieden

☐ Omdat de kat gezelligheid, plezier en warmte geeft

☐ Om voor iets/iemand te kunnen zorgen

☐ Omdat een kat een interessant en verwonderlijk dier is

☐ Omdat een kat belangrijk is voor de (emotionele) ontwikkeling van de kinderen

☐ Anders, namelijk

Vervolg vragenlijst Z.O.Z.

Vraag 5: Hoe lang heeft uw zoektocht naar uw kat geduurd?

(vanaf de wens een kat te hebben – tot het reserveren/aanschaffen van uw kat)

- ☐ Minder dan een week
- ☐ Een week tot een maand
- ☐ Enkele maanden
- ☐ Langer dan een halfjaar

Vraag 6: Hoe heeft u zich voor de aanschaf verdiept in de aanschaf en verzorging van uw kat?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik heb mij niet verdiept hierin
- ☐ Ik had al eerdere ervaringen met katten als huisdier
- ☐ Via boeken
- ☐ Via het internet
- ☐ Via informatie van rasverenigingen
- ☐ Via de dierenarts
- ☐ Via informatie via vrienden/familie/kennissen
- ☐ Via informatie van de aanbieder (de verkoper of het asiel)
- ☐ Anders, namelijk

Vraag 7: Heeft u wel eens spijt van uw aanschaf van uw kat?

- ☐ Ja *(ga naar vraag 8)*
- ☐ Nee *(ga naar onderdeel B: Katten algemeen)*

Vraag 8: Wat is/zijn de reden(en) dat u wel eens spijt heeft van de aanschaf? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ De verzorging van mijn kat kost veel geld
- ☐ De verzorging van mijn kat kost veel tijd
- ☐ Ik ben vaak van huis
- ☐ Mijn kat past niet (meer) in de huidige gezinssituatie
- ☐ Het karakter van mijn kat valt tegen (niet speels)
- ☐ Mijn kat vertoont probleemgedrag (agressie, onzindelijk)
- ☐ Ik of gezinsleden zijn hun interesse voor (de zorg voor) de kat verloren
- ☐ Het zorgen voor mijn kat is een grote verantwoordelijkheid
- ☐ Anders, namelijk

Onderdeel B: Katten algemeen

B1. Kattenoverschot

Vraag 9: Uit onderzoek is gebleken dat er te veel katten zijn in Nederland. Het overschot belandt in het asiel of wordt zwerfkat. Ervaart u het kattenoverschot als een probleem?

- ☐ Ja *(ga naar vraag 10)*
- ☐ Nee *(ga naar vraag 11)*

Vervolg vragenlijst op volgend blad
--

Vraag 10: Wat zijn volgens u problemen die veroorzaakt worden door het kattenoverschot?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Geluidsoverlast, bijvoorbeeld door vechtende of krolse katten
- ☐ Stankoverlast en slechte hygiëne, bijvoorbeeld door uitwerpselen van katten
- ☐ Schade, bijvoorbeeld doordat katten hun nagels slijpen aan tuinmeubelen
- ☐ Door het kattenoverschot hebben zwervkatten geen goed leven
- ☐ Door het kattenoverschot hebben asielkatten geen goed leven
- ☐ Er worden teveel vogels en kleine zoogdieren gedood door katten
- ☐ Dierenasielen krijgen problemen door geld- en ruimtegebrek
- ☐ Anders, namelijk

Vraag 11: Vindt u dat katten verplicht moeten worden gecastreerd/gesteriliseerd?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Geen mening

Eventuele toelichting

.....

.....

.....

Vraag 12: Vindt u dat katten in Nederland verplicht moeten worden gechipt en geregistreerd?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Geen mening

Eventuele toelichting

.....

.....

.....

Vraag 13: Wat is uw mening over de volgende maatregelen om het kattenoverschot aan te pakken?

	Zeer goed - Zeer slecht					Geen mening
1: Zwervkatten afschieten	0	0	0	0	0	0
2: Zwervkatten vangen en doden:	0	0	0	0	0	0
3: Zwervkatten vangen, castreren en weer uitzetten:	0	0	0	0	0	0
4: Zwervkatten vangen en herplaatsen in huishoudens:	0	0	0	0	0	0

Eventuele toelichting

.....

.....

.....

Vervolg vragenlijst Z.O.Z.

B2. Aanschaf

Vraag 14: Welke van de volgende aanbieders zijn volgens u geschikt om katten te verkopen/aan te bieden? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Een dierenwinkel
- ☐ Marktplaats of een dergelijke advertentiesite
- ☐ Een particulier die eenmalig een nestje wil
- ☐ Een fokker die jaarlijks één of meer nesten aanbiedt
- ☐ Een fokker aangesloten bij een rasvereniging
- ☐ Een opvangcentrum of asiel

Vraag 15: Welke aanbiederpunten van katten moeten verboden worden? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ Een dierenwinkel
- ☐ Marktplaats of een dergelijke advertentiesite
- ☐ Een particulier die eenmalig een nestje wil
- ☐ Een fokker die jaarlijks één of meer nesten aanbiedt
- ☐ Een fokker aangesloten bij een rasvereniging
- ☐ Een opvangcentrum of asiel

Onderdeel C: Voor de statistieken

Vraag 16: Wat is uw woonplaats?

.....

Vraag 17: Wat is uw geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

Vraag 18: Wat is uw leeftijd?

- ☐ 15-29
- ☐ 30-44
- ☐ 45-59
- ☐ 60-74
- ☐ 75+

Vraag 19: Wilt u kans maken op een leuke prijs? Vul dan hier uw naam en adresgegevens in:

Naam:

Adres:

.....

Vraag 20: Wilt u verder nog iets kwijt over katten/het kattenoverschot?

.....

Einde van de enquête. Dank voor uw medewerking.

Einde vragenlijst

Bijlage IV: verspreiding enquête

De enquête is verspreidt over internet, voornamelijk via de social media website Facebook. Hierbij is een voorbeeldtekst gemaakt, met een afbeelding die de aandacht trekt. Deze voorbeeldtekst met afbeelding staat hieronder weergegeven:

Katten: zijn het lastpakken of gezellige huisdieren? Moet de verkoop van katten via Marktplaats verboden worden? Wat is volgens jou de oplossing voor het zwervkattenprobleem?

Ga naar <http://thesistools.com/katteninnederland> en help met het vinden van een oplossing door je mening te geven over deze en andere onderwerpen.

Het invullen kost slechts 2 tot 5 minuten je kunt er een prijs mee winnen! Like en deel, en laat ook je facebookvrienden deze enquête invullen!

Afbeelding 3: voorbeeldtekst met plaatje om mensen te vragen deze enquête in te vullen. De enquête is geplaatst in de volgende facebookgroepen:

- Huisdieren zoeken een nieuwe warme thuis
- Dierenhoekje
- Kattenwelzijn
- KGA groep katten gedrag en welzijn
- Katten
- Kattenkrabbels
- Anti-Dierenleed
- Huisdieren Flevoland
- Huisdieren 043
- Huisdieren 055
- Dierenhoekje -.-
- Dieren en toebehoren 0341
- Dieren en dierenbenodigdheden gratis en te koop
- Dieren adoptiegroep
- Dieren te koop gevraagd en benodigdheden 0597

- Dieren in nesten
- Dierenhulp Noordoostpolder
- De vrolijke dierenbabbelbox
- Asieldieren en andere dieren zijn geen wegwerpdieren
- Verloren en gevonden dieren
- Dieren van Limburg zoeken een thuis
- De grootste dierenboerderij verkoop
- Dierenhoekje 0546
- Honden en katten te koop of gratis
- Huisdieren Gooi en Vechtstreek
- Opvanggezinnen voor honden en katten
- Lezingen & evenementen over dieren
- Observatie van hondenlichaamstaal
- Weetjes en vragen over honden
- Geef de oudere honden ook een kans
- Verkoop NB
- Dierenpagina Zeeland
- Huisdieren zoeken een nieuw thuis NH
- Huisdieren zoeken een nieuw thuis Utrecht
- Hondenpraatjes
- 0223 dieren te koop & gezocht
- Hondenforum

Daarnaast is de enquête geplaatst op de volgende pagina's

- Kattenmutsen
- Ik kijk liever kattenplaatjes dan de Voice of Holland
- Stichting de Mussentoevlucht
- Dieren
- Stichting Zwerfkatten

Bijlage V: uitkomsten statistische toets

Om te zien of mogelijke verbanden bestaan tussen de antwoorden van de respondenten op de enquête, is via het programma SPSS statistics een statistische toets gedaan. In deze bijlage worden de uitkomsten genoemd.

Alle hieronder genoemde mogelijke verbanden zijn getoetst door middel van de chi-kwadraattoets. Wanneer een uitkomst significant is, is de waarde onder 'Asymp. Sig. (2-sided)' kleiner dan 0,05. Is de uitkomst significant, betekent het dat een verband is gevonden tussen de twee getoetste variabelen. Dit verband is vervolgens zichtbaar gemaakt door middel van een figuur. In hoofdstuk 3 zijn deze verbanden verklaard. Onder de uitkomst staat soms geschreven: (getal) cells (getal) have expected count less than (getal). Dit betekent dat in sommige cellen onvoldoende statistisch significante antwoorden zijn gegeven. Wanneer de waarde in procenten hoger is dan 20%, dan kan de chi-kwadraattoets niet worden gebruikt vanwege te weinig respondenten. Dit is het geval bij bijvoorbeeld spijt, waarbij tien mensen 'ja' hebben ingevuld. Deze tien zijn statistisch gezien onvoldoende om een toets uit te voeren.

Alleen katteneigenaren:

Tabel: Wat is het verband tussen plaats van aanschaf en spijt?

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,020 ^a	1	,888	1,000	,570
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,020	1	,888		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,020	1	,888		
N of Valid Cases	274				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,78.

b. Computed only for a 2x2 table

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden. Daarnaast is het aantal respondenten dat spijt heeft te weinig om de chi-kwadraattoets uit te voeren.

Tabel: Wat is het verband tussen duur zoektocht en spijt?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,854 ^a	3	,278
Likelihood Ratio	6,074	3	,108
Linear-by-Linear Association	,336	1	,562
N of Valid Cases	316		

a. 4 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,08.

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden. Daarnaast is het aantal respondenten dat spijt heeft te weinig om de chi-kwadraattoets uit te voeren.

Wat is het verband tussen persoon voor wie de kat is aangeschaft en spijt?

Tabel: Wat is het verband tussen spijt en de kat is voor mijzelf aangeschaft?

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,369 ^a	1	,544		
Continuity Correction ^b	,049	1	,826		
Likelihood Ratio	,344	1	,558		
Fisher's Exact Test				,466	,388
Linear-by-Linear Association	,368	1	,544		
N of Valid Cases	316				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,22.

b. Computed only for a 2x2 table

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden. Daarnaast is het aantal respondenten dat spijt heeft te weinig om de chi-kwadraattoets uit te voeren.

Tabel: Wat is het verband tussen spijt en de kat is aangeschaft voor de kinderen?

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,114 ^a	1	,735		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,124	1	,725		
Fisher's Exact Test				1,000	,595
Linear-by-Linear Association	,114	1	,736		
N of Valid Cases	316				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,36.

b. Computed only for a 2x2 table

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden. Daarnaast is het aantal respondenten dat spijt heeft te weinig om de chi-kwadraattoets uit te voeren.

Tabel: Wat is het verband tussen spijt en de kat is voor mijn partner aangeschaft?

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,215 ^a	1	,270		
Continuity Correction ^b	,456	1	,499		
Likelihood Ratio	1,046	1	,307		
Fisher's Exact Test				,383	,235
Linear-by-Linear Association	1,211	1	,271		
N of Valid Cases	316				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,71.

b. Computed only for a 2x2 table

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden. Daarnaast is het aantal respondenten dat spijt heeft te weinig om de chi-kwadraattoets uit te voeren.

Tabel: Wat is het verband tussen spijt en de kat is aangeschaft om de kat een beter leven bieden?

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,861 ^a	1	,091	,174	,081
Continuity Correction ^b	1,836	1	,175		
Likelihood Ratio	3,470	1	,062		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	2,852	1	,091		
N of Valid Cases	316				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,51.

b. Computed only for a 2x2 table

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden. Daarnaast is het aantal respondenten dat spijt heeft te weinig om de chi-kwadraattoets uit te voeren.

Tabel: Wat is het verband tussen spijt en de kat is aangeschaft voor het gezin?

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,775 ^a	1	,379	1,000	,480
Continuity Correction ^b	,063	1	,802		
Likelihood Ratio	1,472	1	,225		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,773	1	,379		
N of Valid Cases	315				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,70.

b. Computed only for a 2x2 table

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden. Daarnaast is het aantal respondenten dat spijt heeft te weinig om de chi-kwadraattoets uit te voeren.

Tabel: Wat is het verband tussen spijt en: ik heb de kat gekregen?

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,099 ^a	1	,753	1,000	,908
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,194	1	,660		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,099	1	,753		
N of Valid Cases	316				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,09.

b. Computed only for a 2x2 table

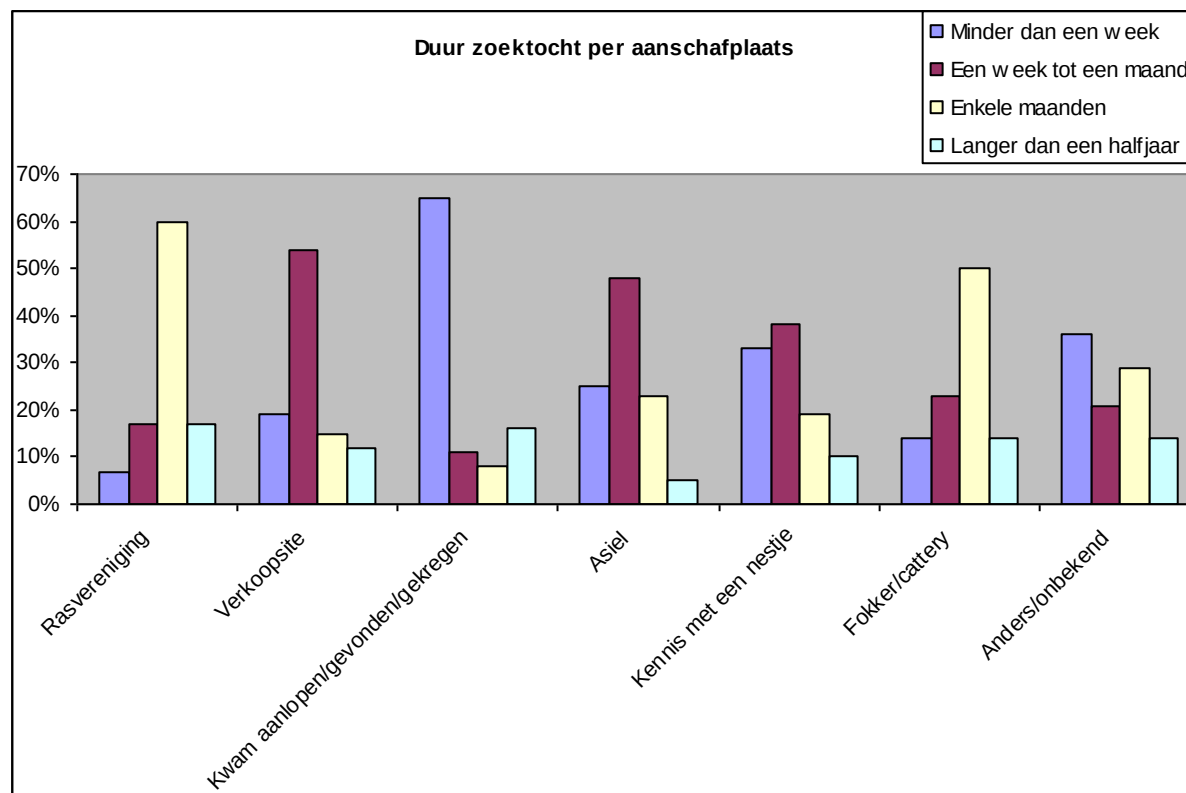
Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden. Daarnaast is het aantal respondenten dat spijt heeft te weinig om de chi-kwadraattoets uit te voeren.

Tabel: Wat is het verband tussen de plaats van aanschaf en een impulsaankoop (duur zoektocht)?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	78,259 ^a	15	,000
Likelihood Ratio	76,091	15	,000
Linear-by-Linear Association	6,988	1	,008
N of Valid Cases	316		

a. 4 cells (16,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,51.

Hieruit blijkt dat een significant verband is gevonden. De volgende figuur geeft het verband weer:

Figuur 5: Relatie tussen de duur van de zoektocht en de plaats waar de kat wordt aangeschaft

Hierin is te zien dat het aantal mensen dat de kat binnen één week aanschaf, uitschiet bij: 'kwam aanlopen/gevonden/gekregen'. Dit betekent dat mensen die de kat krijgen of op straat vinden, in een impuls besluiten om de kat te houden.

Tabel: Wat is het verband tussen het geslacht van de respondent en een impulsaankoop?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,857 ^a	3	,183
Likelihood Ratio	4,994	3	,172
Linear-by-Linear Association	1,217	1	,270
N of Valid Cases	304		

a. 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,35.

Hieruit blijkt dat een significant verband is gevonden. De volgende figuren geven dit weer:

Tabel: Wat is het verband tussen leeftijd van de respondent en een impulsaankoop?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,487 ^a	9	,486
Likelihood Ratio	10,145	9	,339
Linear-by-Linear Association	1,009	1	,315
N of Valid Cases	304		

a. 1 cells (6,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,14.

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

Tabel: Wat is het verband tussen de woonplaats en een impulsaankoop?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,622 ^a	12	,882
Likelihood Ratio	6,663	12	,879
Linear-by-Linear Association	,273	1	,601
N of Valid Cases	301		

a. 3 cells (15,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,37.

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

Alle respondenten:

Tabel: Wat is het verband tussen geslacht van de respondent en overlastervaring?

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	4,981 ^a	1	,026	,039	,020
Continuity Correction ^b	4,248	1	,039		
Likelihood Ratio	4,910	1	,027		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	4,968	1	,026		
N of Valid Cases	398				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 16,46.

b. Computed only for a 2x2 table

Hieruit blijkt dat een significant verband is gevonden. Tabel 9 geeft het verband weer:

Uit deze tabel blijkt dat vrouwen vaker overlast ervaren van katten dan mannen. Een meerderheid van de vrouwen geeft aan dat zij overlast ervaren, terwijl bij mannen juist een minderheid aangeeft dat zij overlast ervaren van katten.

Tabel 9: Relatie tussen het ervaren van overlast veroorzaakt door zwervkatten en geslacht van respondenten

	Overlast	Geen overlast
Mannen	39%	61%
Vrouwen	60%	40%

Tabel: Wat is het verband tussen de woonplaats en overlast?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,553 ^a	6	,103
Likelihood Ratio	10,602	6	,101
Linear-by-Linear Association	7,104	1	,008
N of Valid Cases	414		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,99.

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

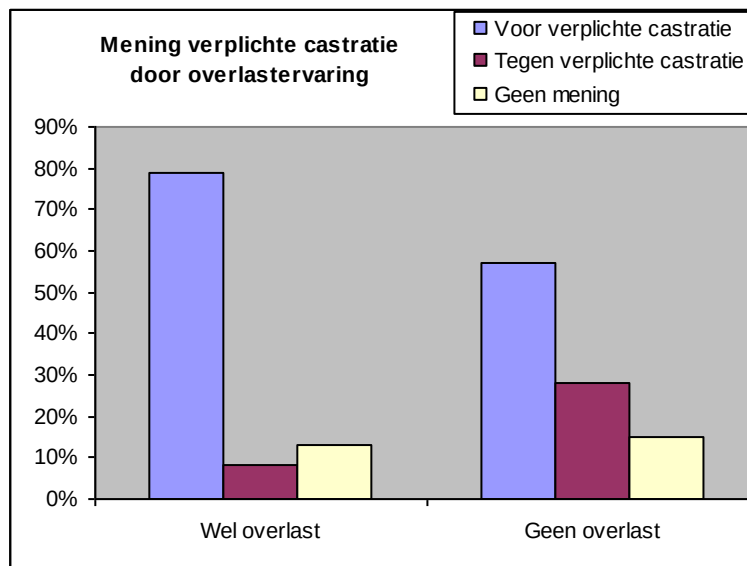
Tabel: Wat is het verband tussen mening over castratie en overlast?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	32,845 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	32,962	2	,000
Linear-by-Linear Association	11,251	1	,001
N of Valid Cases	414		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 23,96.

Hieruit blijkt dat een significant verband is gevonden.

Onderstaande figuur geeft dit verband weer:

Figuur 6: Relatie tussen het ervaren van overlast veroorzaakt door zwurfkatten en de mening van respondenten over castratie

In deze figuur is te zien dat het verschil tussen wel overlast ervaren en niet overlast ervaren, groter is wanneer mensen voor verplichte castratie zijn.

Tabel: Wat is het verband tussen de mening betreffende chippen en overlast?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,894 ^a	2	,143
Likelihood Ratio	3,849	2	,146
Linear-by-Linear Association	2,858	1	,091
N of Valid Cases	414		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 13,87.

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

Tabel: Wat is het verband tussen wel/geen katteneigenaar en overlast?

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,797 ^a	1	,372	,413	,219
Continuity Correction ^b	,602	1	,438		
Likelihood Ratio	,793	1	,373		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	,795	1	,373		
N of Valid Cases	414				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 41,19.

b. Computed only for a 2x2 table

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

Tabel: Wat is het verband tussen de leeftijd en overlast?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,215 ^a	4	,184
Likelihood Ratio	6,231	4	,183
Linear-by-Linear Association	,194	1	,659
N of Valid Cases	398		

a. 2 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,84.

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

Tabel: Wat is het verband tussen de leeftijd en verplicht chippen?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,921 ^a	6	,687
Likelihood Ratio	4,019	6	,674
Linear-by-Linear Association	,542	1	,461
N of Valid Cases	398		

a. 2 cells (16,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,41.

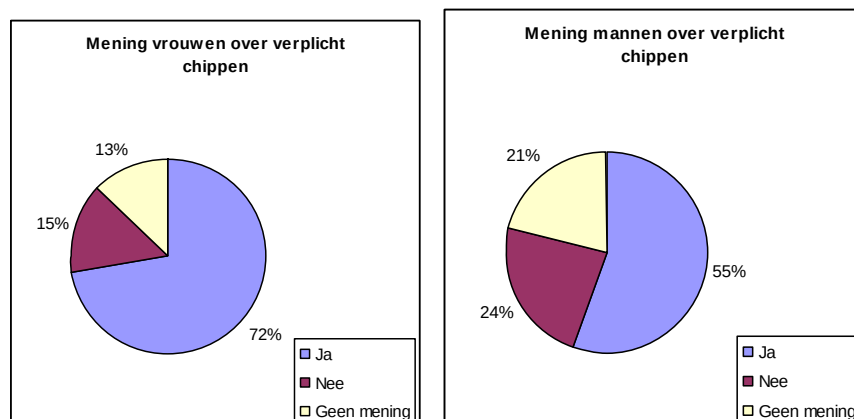
Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

Tabel: Wat is het verband tussen het geslacht van de respondent en verplicht chippen?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,184 ^a	8	,014
Likelihood Ratio	17,811	8	,023
Linear-by-Linear Association	5,963	1	,015
N of Valid Cases	395		

a. 1 cells (6,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,51.

Hieruit blijkt dat een significant verband is gevonden. Figuur 7 geeft dit verband weer:

Figuur 7: Relatie tussen het geslacht van de respondenten en de mening van respondenten over chippen

In figuur 7 is te zien dat vrouwen vaker voorstander zijn voor verplicht chippen dan mannen.

Tabel: Wat is het verband tussen de woonplaats en verplicht chippen?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,163 ^a	4	,086
Likelihood Ratio	7,218	4	,125
Linear-by-Linear Association	4,301	1	,038
N of Valid Cases	356		

a. 3 cells (30,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,70.

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden. Daarnaast is het aantal respondenten dat tegenstander is van verplicht chippen te weinig om de chi-kwadraattoets uit te voeren.

Tabel: Wat is het verband tussen de leeftijd en verplicht chippen?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,558 ^a	3	,465
Likelihood Ratio	2,728	3	,436
Linear-by-Linear Association	,172	1	,678
N of Valid Cases	359		

a. 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,32.

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

Tabel: Wat is het verband tussen leeftijd en castratie?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,994 ^a	6	,062
Likelihood Ratio	12,493	6	,052
Linear-by-Linear Association	6,526	1	,011
N of Valid Cases	398		

a. 2 cells (16,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,07.

Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

Tabel: Wat is het verband tussen het geslacht en castratie?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,205 ^a	2	,122
Likelihood Ratio	3,941	2	,139
Linear-by-Linear Association	3,732	1	,053
N of Valid Cases	398		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,29.

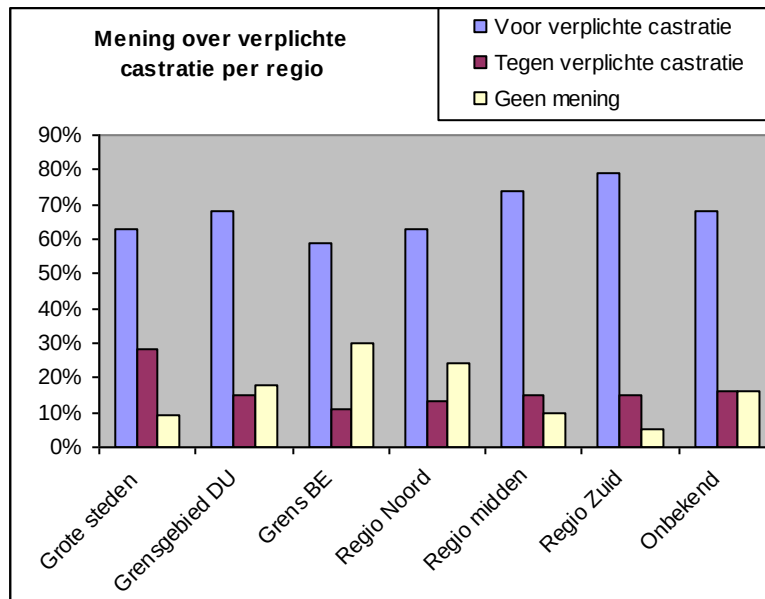
Hieruit blijkt dat geen significant verband kan worden gevonden.

Tabel: Wat is het verband tussen de woonplaats en castratie?

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,184 ^a	8	,014
Likelihood Ratio	17,811	8	,023
Linear-by-Linear Association	5,963	1	,015
N of Valid Cases	395		

a. 1 cells (6,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,51.

Hieruit blijkt dat een significant verband is gevonden. Dit verband is in figuur 8 weergegeven:

Uit figuur 8 blijkt dat in alle regio's meer mensen voorstander zijn van verplicht castreren, echter in regio midden (Overijssel, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht) en regio grensgebied blijkt dat een groter verschil is tussen voorstanders en tegenstanders. Opvallend is dat dit niet geldt voor de mening verplicht chippen en regio's, hier is geen significant verband gevonden.

Bijlage VI: begripsbepalingen

De volgende begrippen zijn geoperationaliseerd om duidelijkheid te geven over wat in dit onderzoek onder deze begrippen wordt verstaan:

Aantal geschikte katten in huishouden: het aantal katten waarbij een huishouden redelijkerwijs kan voldoen aan de behoeften van ieder individueel dier in de ogen van de gemiddelde Nederlander.

Asiel: zie: opvangcentra.

Castratie: het onvruchtbaar maken van de kat door het verwijderen van de geslachtsorganen.

Dierenspeciaalzaak/dierenwinkel: een winkel waarin katten worden verkocht.

Fokker: één of meerdere personen die hobbymatig of beroepsmatig zorgen voor het vermeerderen van katten in Nederland.

Herplaatsen/opvangen: het verwisselen van eigenaar en opvangcentrum.

Huisdier: een kat die door de eigenaar beschouwd wordt als zijn of haar bezit.

Huishoudens: een adres in Nederland waar één of meerdere personen woont.

Impuls: het kopen van het dier zonder dat hier sprake was van een overdachte aankoop. Zie: overdacht.

Internetverkoop: zie: Online

Kat: een *Felis catus* (alle erkende kattenrassen en kruisingen).

Kattenproblematiek: alle gevolgen van het kattenoverschot zoals beschreven in de inleiding.

Kind: een minderjarig persoon onder de 16 jaar.

Nederlanders: alle mensen die in Nederland wonen.

Online: alle advertentiewebsites waar op katten worden verkocht of gratis aangeboden. Herplaatsing (asiel) valt hier niet onder.

Opvangcentra: een plaats waar een kat verblijft met als bedoeling dat het verblijf tijdelijk is, totdat een permanente eigenaar wordt gevonden die het dier in bezit neemt.

Overdacht: mensen hebben zich voor de aanschaf van het huisdier duidelijk georiënteerd op het dier, informatie opgezocht en alternatieven overwogen.

Verwachting: de ideeën die eigenaren hadden over het dier voor de aanschaf van hun kat.

Verwilde kat: niet gesocialiseerde katten.

Zwerfkat: een vermiste/gedumpte of achtergelaten kat, of een kat die van huis is weggelopen. Hier vallen dieren in een opvangcentrum niet onder.